

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 49 (295) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. GRUODŽIO - DECEMBER 10 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

DIDELIS SUSIDOMĖJIMAS EISENHOWERIO KELIO
NĖS IŠVADOMIS

Plačioji visuomenė domisi, ką Eisenhoweris patyrė Korejoje ir kokias iš to padarys išvadas. Mat, jis rinkimų metu buvo pasisakęs, kad jis turės receptą baigti Korejos karą. Dabar gi, po kelionės visa spauda skelbia jo nuomonę: 1. Stipriai remti pietinę Koreją ir 2. karo neplėsti už Korejos ribų. Tai yra visai ne tas, kas jo buvo skelbta anksčiau.

Tiesa, Eisenhoweris kreisėryje dabar tarsi su savo kabineto nariais. Korejoje jis mąstė su visais karo vadais, apšaukė frontą ir kalbėjosi su prezidentu S. Rhee bei jo kabineto nariais.

Nežiūrint šių momentų pasakymų, jis dėlto prileidžia, kad

KOREJOJE GALIMA DAR DAUG PADARYTI.

Galima stipriai paremti pietinius apmokius ir apginklavus. Galima Korejon perkelti Čiangkaišeko kariuomenę ir pradėti Kinijos išlaisvinimo karą. Galima pulti Mandžūriją ir, bendrai, Kiniją, nes skaičiuojama, kad Rusija dabar ir karą dar nesikiš. Bet kaip bus pasielgta, dar niekas tuo tarpu dar nežino.

Tuo tarpu

KOREJOS KARAS NEBAIGIAMAS,

nes Višinskis Indijos pasiūlymus atmetė, o jį pertiekimą Kinijos ir šiaur. Korejos valdžioms dar nesą atsakymo. Bet ir be to yra aišku, kad Maskva juk diriguoja, todėl jos atmetimas savaime jau yra ir Kinijos atmetimas.

VIŠINSKIS S TUREJO TEI SINTIS DĖL LIETUVOS.

Sovietai, siūlydami nustatyti agresijos apibrėžimą, patys pateko po kūju. Min. P. Žadeikis jį tą temą iškėlė JTO pilnatinės pirm. Pearsonui memorandumą, kuris iš Pabaltijos praktikos įrodo, ką reiškia sovietinė taika ir nepuolimo sąvoka.

Pirmoje memorandumo dalyje išdėstomi sovietų pasižadėjimai Lietuvai: Maskvos taikos sutartis, sudaryta, atmušus sovietų kariuomenės invaziją į Lietuvą, kurioje iškilmingai pripažįstama Lietuvos nepriklausomybė ir jos teritorijos neliečiamumas; 1926 m. ne puolimo sutartis, kur iš abiejų pusių pažadėtas teritorijos neliečiamumas visokiomis aplinkybėmis; 1933 metų Londono konvencija tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos, kur jau buvo apibrėžta, koki veiksmas bus laikomi agresija, būtent — karo paskelbimas, arba karinių jėgų įsiveržimas į teritoriją net ir nepaskelbus karo. Ir buvę pabrėžta, kad tokio įsiveržimo negalima teisinti nei politinėmis, nei karinėmis, nei ekonominėmis priežastimis.

Be to, šioje dalyje primena ma, kad ir Sovietų Sąjunga ir Lietuva buvo pasirašiusios Paryžiaus (Briando - Kellogo) paktą ir abi buvo Tautų Sąjungos nariais.

Toliau išdėstyti Sov. S-gos veiksmai, visiškai priešingi pirmoji daly išdėstytiems pasižadėjimams. Čia nurodoma j šiuos faktus: Sov. Sąjungos reikalavimas laisvų rankų Pabaltijo valstybėse 1939 m. derybose su Anglija ir Prancūzija; Molotovo - Ribbentropo sutartis ir slapieji jos priedai, kuriais Lietuva be jos žinios buvo pirmą palikta Vokietijos valiai, o vėliau įtraukta į Sovietų Sąjungos grobio sąrašą (pa

brėžiama, kad vien jau šitoki susitarimai buvo aiškus visų Sovietų Sąjungos su Lietuva sudarytų sutarčių sulaužymas); prievartinė „savitarpinės pagalbos“ sutartis, kurioje

SOVIETŲ SĄJUNGA IRGI ISKILMINGAI KARTOJO PAŽADUS

nepažeisti Lietuvos nepriklausomybės ir nesikišti į jos vidaus reikalus; pagaliau — Sovietų Armijos įsiveržimas į Lietuvą, apkaltinant ją, neva ji rengiasi (susitarus su Latvija ir Estija...) agresijai prieš Sovietų karines pajėgas... Ir čia nurodoma, kad Maskva iki paskutinio momento vis tvirtino, kad ji nesirengia Lietuvos susovietinti, kad nesikėsina į jos nepriklausomybę, kol galų gale, kai okupacija jau buvo įvykdyta, Molotovas atvirai prisipažino, kad Pabaltijai užimti Rusija jau nuo Jono Žiaurio jo laikų stengėsi ir tai turi būti pasiekta.

Višinskis į visa tai atsakė, esą Lietuva... pati norejus okupuojama. Taip akieplėskai aiškinasi visi agresoriai. Ne veltui gi Krilovas ta tema parasė pasakėčią „Vilkas ir erukas“, kurioje vilkas sako „tu kaltas todėl, kad aš noriu esu...“ Taip, kaip vilkas, ir Višinskis pasiaikiškino.

Bet sovietai turėjo ir daugiau nemalonumų.

JTO SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMISIJOJE

Amerikos atstovas Lubinas plačiai išdėstė sovietinės taikos sąvoką ir ją pavaizdavo Lietuvos pavyzdžiu, imdamas duomenis iš min. Žadeikio memorandumo ir kitų parodymų. Visam pasauliui aišku, kaip iš tikrųjų yra, bet Višinskis natchališkai tvirtina savo melus ir atsikalbinėjimus.

Prahoje įvykiai jau kelios savaitės kai domina visą pasaulį. Maža to, kad pakarti 11 komunistų, atsidėkojant jiems už ta, kad Čekoslovakijoje jie įvedė sovietinę santvarką, bet tuo dar

ČEKOSLOVAKIJOS IVYKIAI NESIBAIGIA.

Prasidėjo nauja suėmimų banga: suimtas karo ministeris gen. Svoboda ir eilė kitų ministrų ir buvusių ministrų ir komunistų pareigūnų, kurių tarpe kilo didžiausia panika. O kitose valstybėse užrūgo viduriniai visiems komunistams: jeigu tie, kurie padarė sovietinį perversmą ir įvedė sovietų komunistinę santvarką už tai kariai, tai kas gi bus su jais? Žinoma, vėliau ar anksčiau jie susilauks taip pat kartuvų. Ir tas visur komunistų tarpe kelia paniką, ypač kad jau ruošiami „parodomieji“ procesai rytų Vokietijoje, Lenkijoje (Gomulkai) ir Rumunijoje (Pauker).

KARALIENĖ KALBĖS KALĖDŲ METU PER RADIJĄ

Karalienė šiais metais pasakys tradicinę karališką kalbą Commonwealth'ui Kalėdų Dieną. Karalienė seks savo pirmtakų pėdomis kalbėdama per radiją iš karališkos šeimos namų Sandringham'e, Norfolk, po kalėdinių pietų.

Pirmoji kalba Kalėdų dieną buvo pasakyta Jurgio V, karalienės senelio, 1932 metais. Nuo to laiko tik du katu buvo netransliuojama — 1936 m., kaip tik po Edwardo VIII abdikacijos ir 1938 metais.

VLIKas tariaisi su Min. S. Lozoraiciu

ORO PAŠTU IŠ TREMTIES

Visų pirma patiekiu oficialų pranešimą, kurį apie Diplomatinijos Šefo pasitarimus su Vliku patiekė Elta:

KOMUNIKATAS

„Reutlingenas, 1952. XI. 29. E. Pagal Paryžiaus 1952. VII. 21-24 dd. Lietuvos Diplomatinijos Tarnybos užsienyje ir VLIKo delegacijos susitarimą tarp VLIKo ir Diplomatinijos Tarnybos praktiškas bendradarbiavimas vykdomas Lietuvos Diplomatinijos Šefui ir VLIKo Pirmininkui tarantis. Šiuo susitarimu remiantis, š. m. lapkričio mėn. 25—28 dd. Reutlingene įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo Lietuvos Diplomatinijos Šefas min. S. Lozoraitis ir VLIKo pirmininkas M. Krupavičius. Be to, VLIKo Pirmininko pakviesti, pasitarimuose dalyvavo Vykdomosios Tarybos Pirmininkas K. Zalkauskas ir valdytojas — Dr. P. Karvelis ir T. Šidiškis bei VLIKo narys J. Norkaitis, kuris kėlis kartus buvo pasitarimų su LDŠ VLIKo delegacijos pirmininkas.

Pasitarimai vyko savitarpio susipratimo dvasia ir visų noru rasti tinkamus sprendimus tiek praktiško bendradarbiavimo būdams, tiek aktualiesiems klausimams. VLIKo ir Vykdo. Tarybos nariai visais svarstomais klausimais laikėsi vieningai vienos pažiūros.

Nusistatyti darbu tvarka buvo išsvarstyta iki galo, ir prieita prie vieningo klausimų išsprendimo. Kai kuriems dalykams išsprendti min. S. Lozoraitis atsisakė Lietuvos Paštininių nuomonės.

VLIKo Pirmininko ir Lietu

vos Diplomatinijos Šefo pasitarimai vyks ir toliau“.

Toks yra oficialus komunikatas. Kaip dažnai tokiais atvejais esti, jis tikrąją būseną apšvelnina. O ši nėra tokia šviesi, nors jos šešėlių matoma jau ir pačiame komunikate.

Daugiau vildamiesi ateitimi, gal, tų šešėlių, kurie ištiso nuo VLIKo iki Jūsų korespondentų, dar neliesime. Galgi jie ims pamažu blėsti. Vis norisi turėti geresnių vilčių.

Tačiau vieną dalyką vis dėl to neišvengiamai nepastebėjus, nors, beje, tai ir nėra šešėlis. Kalbant paprastai, tas faktas reiktų vertinti, gal, net kaip teigiamas reiškinys, tiksliai trupučių keistokas. Taigi, man iš derybinių užkulisių teko sužinoti, kaip visai tikrą dalyką, kad pagaliau VLIKo pirmininkas M. Krupavičius dabar... jau pripažįstas Reutlingeno suitarimą su min. Lozoraiciu.

Ir net dr. Karvelis jį pripažįstas. Jie abu, esą, pasiūlė bendradarbiuoti kaip tikrai tuo pagrindu. Po visų metų! Kai jau visi tiltai buvo apdenginti, kai buvo sulaužytas susitarimas, kai tų pačių žmonių netesėti oficialūs pripažinimai ir net pagyrimai tam susitarimui... Bet, anot patarles, „gerau vėliai negu niekad“.

Na, gal, kita kartą ką įdomesnio gausiu.

Beje, iškilmingai išlydėtas M. Brakas, kurio vieton kviečiamas M. Gelžinis, M. Brakas išlydėtas sutartinėmis kalbomis ir pagyrimais ir Krupavičiaus, ir Lozoraicio, ir Zalkausko. M. Brakas sugrįžo į Daniją, iš kur su šeima vyksta į Ameriką. (hlj).

Saaro balsavimo apžvalga

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS.

Visų pirma vieninga didelė Vokietija — imperialistinis kraštas, jau ir patiems vokiečiams nepriklauso, kaip Saaro rinkimai parodė, nepajudinamos sąvokoms. Tai gal didžiausia šių rinkimų prasmė.

Grynai vokiškas kraštas, turtingiausia Europoje sritis, didžios anglies ir pramonės buvimo jau nuo pirmojo pasaulinio karo atvirai tarptautinėje plotmėje varžomasi, pasisakė už Europą. Jau prieš tai, Saaro gyvent. vieną kartą pasisakė už Saaro srities tarptautinimą. Dėl Aliantų nevykusio šeiminkavimo, tada, kai vieningos Europos idėja tebuvo idealistų arba toli įžvelgiančių valstybės vyrų propaguojama,

nebuvo sunku Hitleriui prijungti tą sritį prie Vokietijos. Taip Saaro sritis, išjungdama į didįjį Reichą, savo begaliniais turtais už vis labiausiai pasitarnavo 1939—1944 m. karui.

Prieš pastaruosius rinkimus Did. Vokietijos šalininkai vėl negalėjo nei triušio, nei pastangų norėdami įtikinti balsuotojus, kad vienintelė iš eitis yra balsuoti už tas partijas, kurios skelbia savo programoje susijungimą su Reichu. Niekio negelbėjo. Saaro gyventojai balsavo už tas partijas, kurios yra linkusios įjungti Saaro srities industriją vieningos Europos tarnybai.

Taip anglų spauda buvusi

„NL“ statybos ir linotypo vajas

Labai gražių pavyzdžių duoda tautiečiai.

Mūsų kaimynas, iš Jacques Cartier, p. Vladas Janušauskas, kandidatas į Montrelio KLB Apylinkės valdybą, lyg ir atlikdamas metinius tautinius ir pilietinius išpareigojimus, baigiantis šiem metams, tavyko į „NL“ redakciją, kur apsimokėjo ateinančių metų prenumeratą, išrašė savo bičiui Australijoje „NL“, nusipirko už 20 dolerių knygų, kurias Kalėdų ir Naujųjų Metų proga padovanos savo bičiuliams ir, po viso to, dar Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ reikalams nupirko šėrų-akcijų už ...\$ 20,00. Kitas tautietis, p. Antanas Bertulis, gyvenęs ir dirbęs labai toli miškuose ir sunkiai susisiekiąs su plačiuoju pasau-

liu, siųsdamas „Nepriklausomai Lietuvai“ prenumeratą už 1953 metus, rašo: „Siunčiu 15 dolerių čekį (5 dol. prenumeratą ir 10 dol. šėras) ir atsiprašau, kad esant toli miškuose sunkiau yra patvarkyti bet kokius reikalus. Ačiū už kantrybę“. Taigi, ir p. Antanas Bertulis ne tik apsimokėjo už 1953 metus prenumeratą, bet ir Spaudos Bendrovės „NL“ nupirko šėrą už ...\$ 10,00.

Dar anksčiau, besilankydama su reikalais „NL“ redakcijoje, moderniojo šokio šokėja ir Moderniojo šokio studijos vedėja p. Birutė Vaitkūnaitė Nepriklausomos Lietuvos namų statybos reikalams paaukojo ...\$ 5,00. Mūsų mieliems sąmoningiems ir jautriems lietuviškiems reikalams tautiečiams didelis ir nuoširdus ačiū. NL.

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

„SAMOKRITIKA“ IŠ VIRŠAUS, APAČIOS IR KRYŽKRYŽIAIS.

Kaip jau laukta, kompartija po Maskvos suvažiavimo pradėjo Lietuvoj pulti beveik visas „ministerijas“ su jų žinyboje esančiomis įstaigomis.

„Tiesa“ pakartotinai reikalavo kritiką pradėti „iš apačios“, ko pasekoj Žiezmarų kompartijos rajoninis komitetas puolė Vilniaus srities kompartijos tūzus, „susamokritikavo“ jų siunčiamus įsakymus ir atsisakė vykdyti iš Vilniaus gaunamus įsakymus. Pa

našiai pasikartojė ir Daugų rajono kompartiniame komitete. Čia „Tiesai“ pasirodė per daug ir ji lapkr. 20 d. minėtus kompartijos padalinius čiuptelėjo iš viršaus, suniekino jų žygius Vilniaus „načalstvos“ adresu ir pareikalavo Žiezmarų kompartinį komitetą nekišti nosies į ne jiems virtą sriubą, bet griežtis darbo vietoj, šalinant susikompromitavusius asmenis, kuriuos kaip tik minėti komitetai protegavo, išskeldami į viršų.

Tuo pat, „Tiesa“ puolė ir eilę kitų rajoninių komitetų už visišką apsnūdimą, nepaisymą reikalavimų ruošti susirinkimus, nesirūpinimą kadru parinkimu. Kaišiadorių rajono sekretoriatas, nekalbant apie kitą, tepajėgė šiemet vos vieną susirinkimą suaukti.

„Tiesa“ toliau įsikando maisto ir pramonės „ministerijų“ skverno, kur partiniai kadrai plūduriuoja bičiuliškų ir šeimyniškų sumetimų teikiamose riebaluose. Ten tarnau

dabartinių Saaro rinkimų atžvilgiu labai santūri, lieka ir toliau tokia pat.

Už tat Belgijos spauda, konsultuodama didelį provokiškų partijų pralaimėjimą, pabrėžia, kad būsimame bendradarbiavime teks visą laiką skaitytis su tuo, kad kas penktas gyventojas yra už Saaro susijungimą su Reichu.

Vokietijoje pasirošimas rinkimams ir patys rinkimai buvo sekami su dideliu įdomumu, dažnai tolygu šališkumui.

Olandai, atrodo, bus tikslingiausiai padėti apibūdinti. Rinkimų rezultatai labai stiprina Schumann'o ir Adenauerio padėtį. Saaro gyventojai pirmą kartą aiškiai ir nedvejojamai pasisakė prieš vokiškų partijų šauksmą. Tai daug didesnis pralaimėjimas didžiojo Reicho šalininkams nei pirmu žvilgsniu atrodo, nors viskas buvo padaryta raginant balsuoti tuščiai. Jeigu tie reikalavimai nebuvo vykdomi, tas parodo, kad ekonominė sąjunga su Prancūzija Saari yra naudinga gėsnė nei su Reichu, o lygiai garantija, kad jie nebus vėl painiojami į agresyvinę politiką.

Saaras — Klaipėda. Rodos nėra jokio ryšio. Bet Aliantai pirmą kart nusileido Saaro sri tyje ir po to netrukus sutiko su Klaipėdos atplėsimu nuo Lietuvos.

Siandien Saaras, savo aiškiai ir nepaprastai didele demokratine dauguma pasisako už Saaro Europėizaciją, atsisakydama perdėm ir akiai tarnauti Reichui. Tiesa, to atsisakymo motyvas — ekonominis. Bet Klaipėdos uosto visiškas sumukimas, jį vokiečiams užėmus, atkirtimas nuo jam priklausomo nugario, kuris Rusijai demokratėjant, bus dar didesnis, visa tai nurodo kelią kurio, turime eiti, kad Reichas suprastų tikrąją padėtį ir atsisakytų nuo nepagrįstų pretenzijų, jeigu jos net ir tikriejiems vokiečiams nusibodo. J. D.

tojai prasikaltę vienoj vietoj, keliama į kitą, proteguojami apsilaidėliai, kas sužlugdė nemažą planų, sujaukė kompartijos kėslus prikaišioti įstaigas „vyresniaisiais broliais — rusais“.

Purve privilgtą ražą krestelėjo „Tiesa“ ir švietimo „ministerijos poreikius, kadru paskirstymo reiklą atliekanti iš kanceliariško pažiūros taško.

Be puolimo per spaudą, į vi sas puses išsiuntinėti emvėdės kursuose paruošti šnipai išsprėsti reikalus vietoje. Į Pakruojų „diskusijoms“ nuvyko Šiaulių srities atstovas Matukas, ir ten iš viso rajono tesiteikė „diskusijoms“ atvykti vos 13 pareigūnų. Kad panašiai ir kitur vyksta, spėloti nereikia.

Čia „Samokritikos“ nercikia.

Vilnius. Liepos 21 d. vardo konditerijos įmonėje leidžia sal džias dieneles Nik. Misov, Viera Visockaja, Šalinskovskaja ir Bernšteina. Eidukevičiaus vardo odos kombine odą skuta buvę artileristai Zigfr. Oržekauskis, Jesinov ir Volkov.

Kaunas. Turbinų gamykloj „Pergalė“ inž. Alb. Dainys juosmet kilstelį kepurę Br. Juozuliu, Br. Grygai, Pr. Bogučiu ir Vas. Poterengo. Sumontavusiam pirmąją turbiną J. Mockūniui duotas gamybos veterano vardas.

Eišiškės. „Raudon. vėliavos“ kolchozas įsteigė lenkišką chorą.

Dusetos. „Pirmūno“ kolch. lapkr. 22 d. pirmuoju baigė žemės ūkio darbus, supylė draus tinius grūdų fondus ir juos pavedė saugoti sandėl Sablins kui.

Ignalina. „N. Kelio“ agitatorius Mikas Subačius Melagėnų apylinkėj lenkų ir lietuvių ponų laikais matė tesimono buožį vaikų, bet dabar mokosi Meč. Apyvara, Teklė Burokaitė, L. Krasauskas, Martinėnas, Ipolitas, o visus kitus moko vienas pats agitatorius.

Biržai. „Tar. artojo“ kolch. pirmininkas Vl. Krūminas laiškė Stalinui pažadėjo iš 1 ha su rinkti po 21 centnerį javų, bet gavo po 24. Rašytų paaiškinimą, bet striuka laiko, — reiki išduoti po 1 kg grūdų ir išmokėti po 2 r. 10 kap. už darbadienį, reikia cunkrinių runkelių augintojams atsverti po 1 kg cukraus ir dirbusiems prie runkelių priėmimo kasdien svarstyti po 100 gramų cukraus.

Šventoji. Žvejų artelė „Žu-vėdra“ sugavo už 250.000 r. ir 15 kap. žuvis. Grandninko Jurg. Skudikio grandis žvejojanti tik dvynormines žuvis.

Vilnius. Po Juozo Pakalnio baletu „Aušta aušrelė“ arba „Sužadėtinė“ premjeros vyr. raž. Gustaitis dėkojo už talką komp. St. Lajūniui, Žiugždai, Kelbauskui, Kalinauskui (direktoriui) ir kitiems. Gustaitis „Sužadėtinę“ vaidina giliai liaudišku, nacionališku baletu, kuo galės pasidžiaugti ir Maskvos dekadaj.

Čekoslovakijos sienose pradėjo pasirodyti raidės T (omas Masaryk) ir E (isenhower). Komunistai gauda rašančius.

AMERIKA RUOŠIA ATOMI NĖ LĖKTUVNĖS!

JAV jau seniai pradėjo statyti lėktuvnešius „Forrestal“. Bet dabar darbai sulauktyti, nes jis norima pritaikyti laivui, kuris būtų varomas atominės energijos varikliai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)	Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

BŪKIME REALŪS

NEGUDRAUKIME IR NETUŠCIAFANTAZUOKIME

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos sekretorius informacijos reikalams paskelbė, kad Krašto Valdyba didžiuosius darbus esanti nuderis, todėl posėdžiavimus sumažinsu ligi pusės. Šio fakto akivaizdoje jau yra pagrindo peržvelgti, kokius gi didžiuosius ar pagrindinius darbus Krašto Valdyba yra nuveikusi?

Kanados lietuviškoji spauda Krašto Valdybos pranešimus apie jos posėdžius ir kitokius darbus yra paskelbusi visus, kiek jų buvo duota. Nesunku visa tai peržvelgti. Mums, tokio skelbimo akivaizdoje, labai nelengva atspėti, ką Kr. V-ba laiko svarbiais bei pagrindiniais darbais, jeigu taip kalbama?

Krašto Tarybos rinkimų statutas, nors jis buvo Kr. Tarybos priimtas, dar neišleistas. Galimas dalykas, kad Kr. V-ba pati nesirūpina jo išleisti ir laukia naujos Kr. Tarybos sesijos? — Sakytume, šis atsargumas būtų visai vietoje ir jam begalima būtų tiktai pritarti, nes išleistasos apylinkių valdomųjų organų rinkimų taisyklės visai kalba už tai, kad su Bendruomenės statutu yra rimto pagrindo palaukti ligi naujos Kr. Tarybos sesijos, kuriai reiktų statutą tiktai paruošti.

Gaila, kad Kr. V-ba nepasinaudojo KLB-LOKO paruoštomis valdomųjų organų rinkimo taisyklėmis, kurias nepaprastai augstai buvo įvertinęs Hamiltonas. KLB-LOKO taisyklės tikrai yra rimtos, aiškos tvarkos ir preciziškos. Kr. V-bos paskelbtosios esmėje jokios taisyklės, nes jas galima suvesti į vieną tiktai paragrafą: darykite, kaip išmanote.

Ką gi daugiau Krašto Valdyba nuveikė? Pravedė apylinkių rinkimus? — Dar ne. O Torontą privedė prie to, kad jau nebegali gauti apylinkės valdybą kandidatų. Torontose viešpatuojančių pajaukiamasis Montrealis — kaip „Kanados Lietuvių Tarybos tvirtovė“, nors ir be entuziazmo, bet vis dėlto bent laikosi vėžės ir randa bendrą kalbą, o Torontas — jau ir kandidatu pristigęs. Bene tai ir bus pats didžiausias Kr. V-bos nuveikimas, žiūrint šiosios sudarymo principų. O faktinai, vietos valdomieji organai ir be Kr. V-bos paraginimo savaime jau metų gale perrankami. Tai joks Kr. V-bos nuveikimas.

Sudarytos komisijos — švietimo ir socialinių reikalų. Tai yra paprasčiausia. Kas kita klausimas, ką jos nuveikė? Apie socialinių reikalų komisiją nieko negirdėti (jos uždavins tikrai nelengvas), o švietimo komisija veikia. Jau net ir potvarkių yra paskelbusi. Deja, tai yra lengviausia. Bet ką gi ji nuveikė, kas jau Kr. V-bos sekretoriaus būdina ma, kaip pagrindinis reikalas? Šeštadieninių mokyklų registracija? — Ir be registracijos žinoma. Programos? — Jos imamos iš Lietuvos mokyklų programų ir pritaikomos esamoms sąlygoms, kurių net ir suvienodinti neįmanoma. Paskelbtos bibliotekų taisyklės? Bet — tai biurokratiškiausias darbas. Tur būt neklystant galima teigti, kad komisija ne gavo nė vieno prašymo pavirtinti knygyno vedėję. Ir koks tai svarbus reikalas? Duok Dieve, kad būtų bibliotekų, kurias vestų ir nepavirtinti vedėjai. Tas tvirtinimas yra tokia buka biurokratija,

kuriai pati švietimo komisija netiki, nes taisyklės Kr. Valdybai patiekė tvirtinti po to, kai jos jau buvo paskelbtos. Bet ką švietimo komisija gera padarė pačiai vargo mokyklai?

Gal ta pačia proga galima paklausti, kodėl užmirštas sportas?

Išleistas Intelektualų klubų steigimo statutas. Bet... iš viso ar tai reikalinga? Juk tame daug kas žiūrės lietuvių skirstymą rūšimis, skirstymą į ponus ir mužikus. Ar tas galės patarnauti Bendruomenės stiprėjimui? Faktiškai, jeigu kalbėti, pav., apie Montrealį, tai mes čia turime ir be statuto tiems tikslams tarnaujančių susibūrimų, organizacijų ir net klubų. Tikriausiai pagal statutą nesukurs nė vieno klubo. Ar tai ne tuščias darbas?

Kokius gi kitus pagrindinius darbus Kr. V-ba yra nuveikusi? Beje, regis yra išleidusi, deja nepaskelbusi, nario mokesčių rinkimo taisyklės. Na, taisyklės ar institucijos nesunku išleisti, bet klausimas tuo dar nebus išspręstas, kaip gi mokesčius surinkti? Šiame punkte mes prieiname prie tos apžvalgos dalies, kuri jau savo užsimojime neriasi į kažkokias paslaptis.

Kr. V-bos sekretorius — informatorius pranešė, kad mokesčių rinkimo instrukcijos paruoštos ir išsiunčios apylinkių valdyboms. Bet, kai kitos instrukcijos skelbiamos viešai, kažin kodėl mokesčių rinkimo instrukc. nebuvo paskelbtos? Tai daugeliui buvo mįslė. Bet mokesčiai yra toks reikalas, kurio ilgai bent slėpti neįmanoma. Ir šis dalykas šiomis dienomis paaiškėjo. Ypač, kad susirūpino jau apylinkių valdybos. O tai yra gana įdomus ir labai būdingas Kr. Valdybos daugumai faktas.

Pasirodė, kad Kr. V-ba ruošėsi mokesčių rinkliavai, bet taip, kad būtų pasiruošta ir vi si tautiečiai būtų pastatyti prieš įvykusį faktą, — apylinkių valdybos jau buvo painstrukturos, kažkokiu būdu, kuriu su tikimas buvo laukiamas iš... Vliko. Pasirodo, Kr. V-ba buvo sugalvojusi pasinaudoti T. Fondo rinkliavomis. Girdi, apylinkių valdybos rinks mokesčius ir Bendruomenę ir Tautos Fondui, o surinkusi padalys: 60 proc. sau ir 40 proc. Tautos Fondui.

Viena, ta yra Kr. V-bos ne teisėtus darbas. Nes Kr. Taryba, kuri yra faktinis Bendruomenės šeimnininkas; būtent: iš Bendruomenės rinkliavų Tautos Fondui turi būti damokėti 2.000 dolerių, jeigu Tautos Fondo Atstovybė nesurinks jai paskirtų surinkti 6.000 dolerių. Šitą nutarimą gali pakeisti tik tai Kr. Taryba. O Kr. V-bos dabar pareiga labai trumpa: Tautos Fondui duoti 2.000 dol. jeigu TF nesurinks 6.000 dol. Tai yra visai ne tas, ką Kr. V-ba paslapčiom kombinavo.

Kalbant iš esmės, tai Bendruomenės pareiga Tautos Fondui visokeriopai talkinti, padėti, bet... ne pačiai pasinaudoti tautiečių duosnumu Tautos Fondui. Nes, ką dabar kiek vienas tautietis duoda, tai visais 100 proc. eina Tautos Fondui o pagal Kr. V-bos sumanymą iš to Tautos Fondui tekėtų tik 40 proc., nes 60 proc. paimtų Kr. Valdyba.

Tautiečiai, jeigu ir šis sumanymas, dėl kurio iš apylinkių jau kyla aliarnas, yra įskaitomas į svarbiųjų Kr. V-bos

„Tremtis“ 83-me numery tokiu pavadinimu įdėjo straipsnį, kuriame rašo:

„VLIKo Vykdomojoje Taryboje, vietoje kalbų ir aiškinimų, imamasi konkretaus darbo. Rugsėjo mėnesį TV pirmininko Žalkausko VLIKui pateiktoji artimiausių darbų programa kaip tik rodo linkmę geron pusėn.

Toliau, numatoma stiprinti ir aktyvinti darbus informacinėje srityje, rūpintis, kad galimai greičiau visose laisvojo pasaulio šalyse susiorganizuotų Pasaulio Lietuvių Bendruomenę lietuvių. Numatomas santykių tamprinimas ypač su artimiausiais sąvo kaimynais, gvildeiant Jungtinių Baltijos Valstybių idėją.

Ypač Lietuvos užsienio politikos klausimais dariniai pasiekti, atrodytu, po šių VT užsimojimų, VLIKo narių vienbalsiai priimtų, neturėtų būti kliūčių. Susipratimas su diplomatais, kad darbe būtų išvengta lygiagrečių u pats darbas būtų sėkmingesnis, yra būtinas. Taciau to susipratimo raktas ne vieno VLIKo ir ne vienos Vykdomosios Tarybos rankose. Išiklausius iš šalies ateinančių samprotavimų, ar tai nereikštų žodžiais, ar pasirodžiusių spaudoje, vietoje leidimosi į diskusijas, tegaliama būtų pasakyti, jog susipratimas ir darba tik tuo atveju

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PROTESTAS

Milane įvykusioje Antrojo Internacinalo konferencijoje Anglijos Darbo partijos atstovas Morgan Phillips pasisakė prieš Pabaltijo kraštų socialdemokratų tremty priėmimą ir Internacinalą, nes esą šių valstybių teritorijos teisėtai ar teisiskai esančios pripažintos įjungtomis į Sovietų Sąjungą. Dėl tokio p. Phillips elgesio Lietuvos Socialdemokratų partijos delegatūra tremtyje, prof. J. Kaminsko ir K. Bielinio asmeny, pareiškė nusistebėjimą ir skaudų protestą, juo labiau, kad apie Pabaltijo valstybių okupaciją Darbo partija jų buvo plačiai painformuota. Lietuvos Socialdm. delegatūra, plačiai motyvuodama reikalą, prašo Philipso pareiškimą palaukyti „liudnu nesusipratimu“ ir apie tai padaryti viešą pareiškimą.

DIDELĖ NAUJIENA SENIEMS IR NAUJIEMS ATEIVIAMS!!!

Jau išėjo laukiamas, linksmas, įvairus, turinigas PELEDOS KALENDORIUS 1953 METŲ. Jame telpa daug šarų iliustracijų, juokų ir Stalino raudonasis kampelis. Priede iš spausdintas Karalienės Michaljos pranašystės ir Naujasis sapnininkas. 128 pusl. Kaina tik 150 dol.

Geriausios Kalėdinės Dovanos!!!
Hafo pasakos I ir II dalis 210 pusl. 2,75 dol. Andersono pasakos 210 pusl. kaina tik 2,00 dol. A. Vilainis, Žemaičių Žemėje 132 pusl. Kaina 1,50 dol. Išėjo jau 9 numeris Pelėdos ir kalėdinis išeis apie šio mėn. 20 d.

Užsiprenumeravę „Pelėda“ 1953 metams ir prisūntę 4.00 dol. gaus „Pelėdos“ KALENDORIŲ dovanai.

Adresuokite: Pelėda 3153 So. Halsted St. Chicago 8, Ill., USA.

nuveikimų balansą, tai kur dar

toliau begalima eiti?

(Tautos Fondas yra VLIKo institucija, kuri čia turi savo Atstovybę, su jos pačios suorganizuotais skyriais. Bendruomenės gi pareiga iš surinktų pinigų Tautos Fondui atiduoti 40 proc. Ką tautiečiai gera valia suaukoja TF-dui, tai savaime, šalia B-nės 40 proc. įplaukia į TF Atstovybės kasą).

Atrodo, kad visai yra pagrindo paklausti viešai Kr. V-bą, kodėl nesilaikoma Kr. Tarybos nupatarimų? Kodėl apeinant Kr. Tarybos nutarimus, kažkas kombinuojama paslapčiomis, slepiantis nuo viešumos bei visuomenės?

Bendrai, su Tautos Fondo būkime atsargūs. Tai reikalingas, kuriam tautiečiai dar auko ja, nežiūrint to, ar jie pritaria ir priklauso Bendruomenei, ar ne. Palikime šitą reikalą tokiame germae stovy, kuriame jis yra užsitarnavęs pasitikėjimu ir yra stabilus.

Ta pačia proga tebus leista paklausti Kr. Valdybą: ką ji nuveikė, kad Kanados Lietuvių Bendruomenę įgautų daugiau pasitikėjimo? Ką ji padarė, kad susidarytų Bendruo-

aglės būti pasiekta, kai tos dar nos bus siekiama abipusiškai“.

VLIKo ir LIETUVOS DIPLOMATŲ PASITARIMŲ PROGA

Amerikos Lietuvių Tarybos narių metinis susirinkimas New Yorke sveikina Lietuvos diplomatų ir VLIKo pastangas suderinti šių institucijų veiklą ir reiškia viltį, kad iki šiol buvusieji nesklundumai išnyks.

(N).

VLIKo PIRMININKAS PREL. M. KRUPAVICIUS

Lietuvių Enciklopedijos leidėjui J. Kapočiui rašo:

Mielas Broli,

Pasiėmęs leisti visą lietuvių

kąją enciklopediją, atliksi mil

žiniškos reikšmės darbą Lietu

vai ir mūsų tautai. Tepadeda

Dievas Tamstai tęsti ir davar

ryti pradedamąjį darbą ligi ga

lo. Lietuvių tauta Tamstai tu

rės būti už tai labai dėkinga.

Atlieki istoriškos reikšmės dar

bą. Tamsta būsi bene pirmas

tokio didžiulio leidimo leidė

jas, tad ir lietuvių kultūros is

torijoj turėsi gaud prideramą

vieta. Už tai reiškiau Tamstai

savo pasigerėjimą ir nuošird

žiausią padėką. Šia proga

prašau mane įrašyti į prenume

ratorių eilę. Tikiuosi, kad į

prenumeratorių eiles įsirašys

visi finansiniai pajėgesni šamo

ningi lietuviai.

Su augsta pagarba, Jūsų

Myk. Krupavičius.

PP. J. KAMINSKUI IR K. BIELINIUI

Mr. Arthur Greenwood per

tiekė man Jūsų laišką, liečian

tį Socialistų Internacinalo Mi

lano Kongreso diskusijas dėl

Pabaltijo Socialistų Partijos

įsileidimo.

Aš gailiu užtikrinti Jus, kad

Jūsų gautas pranešimas nėra

tikslius. Darbo Partija nepri

pajista, kad Pabaltijo valsty

bės buvo legaliai inkorporuotos

į Sovietų Sąjungą. Nesusipra

timas galėjo kilti iš Mr. Phil

lips pareiškimo dėl Gruzijos ir

Armenijos pozicijos, kurios

yra sirtingoje kategorijoje ne

gu Pabaltijo valstybės.

Darbo Partija visiškai prita

ria kitiems Jūsų laiške išskel

tiems punktams, ir aš apgalis

tauju, kad šis nesusipratimas

galėjo būti Jūsų susirūpinimo

priežastimi. Tkiu, Jūs perduo

sit Darbo Partijos pareiškimą

(sentiments) savo nariams.

Su broliškais sveikinimais.

Darbo Partijos Tarptautinio

Departamento Sekretorius.

Neužmirškime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“

prenumeratos

IR PARAGINKIME KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALITE ATLIKI PAPERASČIAUSIU BŪDU:

DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPERASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laukraštį gauna bargin tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

TAUTOS FONDAS

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS, KANADOJE APLINKRAŠTIS

Visiems lietuviams, Atstovybė s Skyriams, Organizacijoms ir jų Skyriams, Kanadoje

Liečia: 1. Lietuvio Pasų platinimą. 2. Atsiskaitymą. 3. Š. m. Aukus Tautos Fondui.

1. Yra gauta nauja 1.500 Lietuvio Pasų siunta, kuri paskirs toma lietuvių apylinkėms pranešusioms apie būtinumą papildyti. Todėl apylinkės, skyriai ir organizacijos, turinčios nebedaug L. Pasų — prašomos pranešti Atstovybei.

2. Išleista nauja laida luxus L. Pasų — odos viršeliais, kurie pardavinėjami po 5,— dol.

3. Besiartinant metų pabaigai, apylinkės, skyrius, organizacijos, pavienius platintojus prašome atsiskaityti už išplatintus Lietuvio Pasus ir ženklelius.

Atsiskaitant prašome padaryti apyskaitą, nurodant pasikiromis rūšimis: Gautų L. Pasų ir ženkelių skaičių.

Parduotų L. Pasų ir ženkelių skaičių.

Ir likutį 1953 m. sausio m.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

LONDON, Ont.

KURSAI NAUJAI ATVYKUSIEMS

Ir šiemet Londono miesto ir rodamos kultūrinės spalvotos filmos.

Š. m. gruodžio mėn. 7 dieną paskaitos tema yra „Kanada — visokių galimybių ir progų kraštas“.

Kursų pradžia 2 val. 30 min. po pietų.

Londono lietuvių bendruomenė gavo malonius kvietimus šiuose žiemos, sakytume pramokiniuose, kursuose, gausiai dalyvausti.

L. E-tas.

DELHI, ONT.

ŠAUKIAMAS SVARBUS SUSIRINKIMAS.

Gruodžio 14 d. Delhi R. K. Bažnyčios salėje, po pamaldų, kviečiamas pakartotinis visuotinis narių susirinkimas.

Pagal priimtąjį KLB Statutą bus persiorganizuojama ir Krašto Valdybos Apylinkė ir išrenkama nauja valdyba. Su rinkimu reikšmę ir nestatys pirmoje eilėje „shower party“, o ko skaitlingiausiai dalyvaus susirinkime.

Delhi Apylinkės LOKas.

PRADĖJO VEIKTI LIETUVIŲ POLITINIŲ STUDIJŲ KLUBAS

Spalio 31 d. New Yorke įvyko steigiamasis Lietuvių Politinių Studių Klubas susirinkimas, kuris priėmė klubo įstatus.

Šis politinių Studių Klubas yra nusistatęs domėtis visomis problemomis, susijusiomis su nauja Europos santvarka; svarstyti ir vertinti politines Europos Federacijos kūrimo darbą, nagrinėti Rytų ir Centro Europos valstybių apjungimo galimybes, svarstyti Pabaltijo valstybių santykius, aiškintis išlaisvintos Lietuvos padėtį Europos Bendruomenėje, studijuoti politinius, ekonominius ir socialinius išlaisvintos Lietuvos klausimus, ir tt.

Artimiausiu laiku nusistatytą nagrinėti Pabaltijo valstybių (Federacijos) problema, Mažosios Lietuvos klausimą ir išsamiai apsvarstyti lietuvių santykius su gudais ir lenkais. Referentais numatyti Prof. Dr. K. Pakštas, Prof. Dr. D. Krivickas, Dr. V. Vilimas, K. Bielinis, adv. K. Jurgėla ir kiti.

Klubas Valdybą vienbalsiai išrinkti: Dr. A. Trimakas,

Austrijoje lietuvių, gyvenančių stovyklose, dar yra 114, o apie 80 yra išblaškyta po visą šalį. Jų būklė irgi sunkoka ir jiems reikalinga geraširdžių lietuvių pagalba.

Dėmesio sunkiausiose sąlygose įsikūrusiai lietuvių bendruomenei!

„Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija, žinodama skaitytojų norą turėti tiksliausių žinių apie kitur gyvenančius lietuvius ir ypač apie Vokietijoje pasilikusius, kurių dauguma yra reikalingi paramos, — kreipėsi į Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos pirmininką, inž. P. Zundę, kuris mielai atsakė į jam patiktus klausimus.

1 klausimas. — Kiek dabar dar yra V. Vokietijoje likusių lietuvių, kas jie ir kur jie gyvena? Kaip gyvena?

— Šiuo metu Vokietijoje priskaitome 7794 lietuvių. Iš jų daugiau 4000 gyvena didesniu ar mažesniu grupėmis stovyklose, likusieji, daugumoje mažlietuvių, pavieniai pasisklidę po visą kraštą. Didžiausia stovykla yra Wehnen, prie Oldenburg — 391 lietuvis; toliau eina Memmingen, amerikiečių zonoje — su 330 lietuvių; Diepholzas — su 189 ir kitos. Vaikų ir jaunimo iki 18 metų amžiaus yra iš viso 2242.

Išskyrus apie 700 vyrų, taraujančių amerikiečių ir britų darbo kauptose, daugumas gyvena iš bedarbių pašalpos. Viengungiai toji pašalpa yra maždaug 48,— DM arba nepilnai 12 dolerių mėnesiui. Šeimoje asmeniui išieina dar mažiau. Iš tų pinigų reikia ne tik maitintis rengtis, bet taip pat apmokėti kambario nuomą, kurą, šviesą, vandenį ir tt. Mokėti reikia ir gyvenantiems stovyklose, nors dažnai kambario grindys išpuvusios, o lubos neapsaugo inamų nuo lietaus. Tas materialinis skurdas pasidaro dar sunkesnis, kai prie jo prisideda vienišumo jausmas, ilgesys namų ir užjūriuosna išvykusių artimųjų bei pažįstamų. Tik vienas kitas lietuvis, kuriems susikačiuoti ir rankos pirštų užtektų, yra geriau čia įsikūrę.

2. klausimas. — Kokios, kur yra senelių prieglaudos ar sanatorijos, ar ligoninės, kur yra sutelkti lietuviai seneliai, ligonys, invalidai ir jų adresai?

— Didžiausia senelių prieglauda yra Varel, britų zonoje. Ten yra 81 lietuvių senelių. Vietos bendruomenės valdybos adresas: St. Sarpalis, (23) Varel, b. Oldenburg, D. P. Altersheim, Bl. 1-43. Kitos senelių prieglaudos: Prien — su 25 lietuvių seneliais, valdybos adresas: J. Junevičius, (13

b) Prien-Bayern, Hotel Chiemsee, Altersheim. Berchtesgaden — su 27 lietuvių seneliais, valdybos adresas: E. Herbstienė, (13b) Berchtesgaden, Insula Strub Altersheim, Gr. Bergstr. 6.

Didžiausias lietuvių skaičius TBC sanatorijoje yra Gautinge. Čia dabar gydomi 70 lietuvių. Valdybos adresas: J. Grigolaitis (13b) Gauting, b. Munchen, Tbc Sanatorium, DIV-24. Be jų, turime nemažą skaičių plaučių ligonių kitoje sanatorijoje, bet tik po kelis vienoje vietoje, pav., Heilighafen — 7, bendruomenės valdybos adresas: E. Žilius, (24b) Neustadt-Holst., Vorderwick 8-72; Hunthlosen — 6, valdybos adresas: K. Sakalauskas, (23) Hunthlosen, TBC Sanatorium; kitur dar mažiau. Šiaip turinčios didesni lietuvių pacientų skaičių ligoninės yra dar šios: Lubecke — 6, vietos bendruomenės valdybos adresas: D. Statkus, (24a) Lubecke-Artillerie, Vorwerkerstr. 103 Haus IV-27 ir Regensburg-Bayern — 5.

Reikia nepamiršti, kad dažnai nemažiau paramos, o kartais net daugiau, yra reikalingi iš sanatorių atieistieji, kiek apgydyti ligonys, gyvenantieji stovyklose. Jiems reikalingas geras maistas ir šiltos patalpos, o gaunama pašalpa tam yra per maža. Todėl jie gyvena nuolatinėje baimėje, kad jų sveikata tų sunkių sąlygų neišlaikys ir liga atkris.

3 klausimas. — Kaip veikia PLB Vokietijos Krašto Valdyba? Kaip prigio bendruomenė? Kokie jos sunkumai ir pasiekimai bei laimėjimai?

— Kai netekome Tėvynės, liko tik mūsų, lietuvių, bendruomenė. Mes ją Vokietijoje nuo pat pradžios supratome taip, kaip ji visur turėtų būti suprasta — kaip visų lietuvių sambūris. Vokietijoje kiekvienas lietuvis žino, kad būdamas lietuviu, jis turi būti ir bendruomenės nariu, nes išsižadėdamas bendruomenės, jis išsižada ir savo tautos. Mes darome pastangas tą solidarumo jausmą lietuvių tarpe stiprinti ir kovojame prieš visus pasireiškimus, kurie tą jausmą žlugdo. Kas kenkia lietuvių bendruomenei — kenkia mūsų tautos interesams.

Bendruomenė turi galimai aktyviau įsijungti Lietuvos lais-

PASIKALBĖJIMAS SU VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKU INŽ. P. ZUNDE

vinimo kovon, rūpindamasi Lietuvos bylos populiarinimu atitinkamų kraštų visuomenėje, lietuvių išlaikymu, tremtinių material. būklės pagerinimu, nes visa tai šiuo metu yra priemonės, siekiant mūsų galutinio tikslo — Nepriklausomybės.

Vokietijoje prie Krašto Valdybos veikia Informacijų Sky-

rius, per kurį periodiniais ir neperiodiniais leidiniais, radijo programomis, korespondencijomis ir pan. stengiamasi galimai palankiau nuteikti vokiečių visuomenę mūsų reikalams. Netikėtai sulaukėme didelės paramos ir iš šalies: gražintieji iš Lietuvos vokiečiai, visi kaip vienas, skelbia, kad tiek arti-

Aprūpinimo krizė Rytų Vokietijoje

RASO SPECIALUS NL KORESPONDENTAS EUROPOJE.

Paskutinę savaitę Vakarus pasiekė žinios apie nuolat blogėjančią aprūpinimo padėtį Rytų Vokietijoje. Kaikurioms gėrybėms (bulvėms) įvestos vėl karo metu išbandytos kortelės, o daugelį kitų svarbių prekių iš viso sunku begauti. Prie krautuvinių stovi vėl eilės žmonių, kuriems dažnai tuščiomis tenka grįžti į namus. Net vadinamuose HO — magazinuose (krautuvėse, kuriose prekės parduodamos laisvosios arba, kaip jau priimta nuo karo laikų vadinti, juodosios rinkos kainomis) pritrūksta reikalingiausių prekių, ypač margarino ir cukraus. Kaikuriuose vietovėse (Leipzig, Rosstock, Erfurt) gyventojai viešais protestais reiskė savo nepasitenkinimą Net vad. rytų zonos „liaudies policija“ prieš pasipiktinusių gyventojus nesėmė energingų priemonių, nes ir patiems policininkams to kia aprūpinimo padėtis sudaro mįslę.

Dėl šios aprūpinimo krizės SED (taip Rytų zonoje vadina komunistų partiją) sena, nuo Rusijos spalio revoliucijos įprasta tvarka, apkaltino „kapitalistinius elementus“ sabotu. Šios partijos centro sekretoriatas paskelbė, kad „kaikurie gyventojų sluoksniai su pagrindu nusiskundžia nepakankamu kaikiurių prekių aprūpinimu“. Esą „importuotų ir savo gamybos produktų yra pakankamai“, tačiau aprūpinimo ministerija dirbanti nepakankamai rūpestingai, nes ji leidusi, kad „kaikurie kapita-

listiniai elementai savo sąmoningai ir planingu kenkimu trukdytų gyventojų aprūpinimą“.

Tikrąją šios krizės priežastį tenka įieškoti kur kitur. Pirmoje vietoje bolševikinis „planingas ūkis“, kaip visur, taip ir rytų Vokietijos zonoje, neįstengia atlikti jam tiekiamų uždavinių. Į vakarus pabėgę sovietų zonos Aprūpinimo ministerijos buv. skyriaus viršininkas Fritz Hanke pareiškė, kad aprūpinimo krizė kilusi dėl plano neįvykdymo ir nenumatyto įvežimo karo medžiagos. Savosios produkcijos trūkumas, pagal jo pasakojimą, sudaro 176.000 to mėso, 200.000 to daržovių, 55.000 to taukų ir kn.

Be to, naujosios „liaudies armijos“ suformavimas taip pat prisidėjęs prie šios krizės atsiradimo, nes gi esą reikalinga, kaip kiekvienai kariuomenei, naujų dalinių aprūpinimui sudaryti maisto atsargas. Tuo būdu daugelį prekių, kurios buvo skirtos civilinių gyventojų vartojimui, teko nukreipti į kariuomenę. Taip pat naujos kariuomenės apmokėjimui reikia apmokėti zonos gyventojams. Kadangi savosios ginklų pramonės Rytų Vokietijoje dar neturi, teko karo medžiagą įvežti iš užsienio (pirmoje eilėje iš Čekoslovakijos). Šis karo medžiagos įvežimas sumažina civilinio sektoriaus prekių importą, nuo ko kenčia gyventojų aprūpinimas kasdienio vartojimo prekėmis. Kitais Nukelta į 6 puslapį.

ino meilės, kiek jie patyrę Lietuvoje, ir iš savo tautiečių niekuomet nebūtų sulaukę. Juk lietuviai visus juos prigaudė, maitino ir rengė, dalindamiesi varge paskutiniaisiais savo ištekliais ir nebedami sovietų valdžios represijų. Krašto Valdyba tokius atsiliepimus renka ir norima juos atskiru leidiniu išleisti.

Lietuvių išlaikyti, reiskia išlaikyti tautinį švietimą. Todėl mes tiek daug rūpesčio skiriame Vasario 16 gimnazijai, kurią dabar lanko 150 mokinių. Nebūtume galėję ir svajoti apie jos išlaikymą, jei nebūtų mūsų darbu pritarę ir atėję į talką viso pasaulio lietuviai. Mūsų talkininkai — aukų rinkėjai, rėmėjų būrelių organizatoriai — Kanadoje, Amerikoje, Australijoje ir visur, kur tik yra lietuvių, taip daug ir nuosirdžiai darbuojasi, kad aš džiaugiuosi kiekviena proga, kada tik galiu, jiems ir visiems skaitlingiems aukotojams, kurių pinigais Vasario 16 gimnazija išlaikoma, padėkoti.

Šalia gimnazijos, kur tik sąlygos leidžia, stengiamasi išlaikyti vargo mokyklas. Jos ruošia gimnazijai pritaikyti. Lėšų vargo mokykloms išlaikyti vis dar stokojam, nors jų reikia daug mažiau, kaip gimnazijai.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos leidykla iki šiol leido jaunimui knygas, nes jų trūkumas daugiausia mūsų bendruomenėje yra jaučiamas. Neseniai ji susijungė su Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos leidykla. Ta jungtinė leidykla pa krikštijome „Bendrijos“ vardu. Apisijungus, darbas bus ekonomiškesnis ir našesnis.

Daug planingo darbo dar reikalinga čia esančių tremtinių materialinei būklei pagerinti. Svarbu būtų sukoncentruoti juos didesniomis grupėmis, sudaryti jiems sąlygas įsikurti privačiai ir pagelbėti susirasti darbo. Šalpa yra didelė pagalba atsidūrusiems varge, bet ji negali būti padaryta tik su pati sau. Todėl mūsų organizacijos būtinai reikia pagalkvoti, kaip tikslingiau šalpai surenkamas aukas panaudoti, turint prieš akis pamintus uždavinius. Būtų pravartu sudaryti specialų fondą, iš kurio tremtinys galėtų gauti ilgalai kę paskolą įsikūrimui.

4 klausimas. — Kas teigia-

ges p. Šukio darbą ir reikalą, sako:

— Jam reikia vestis, tada darbai dar geriau nueitų...

— Neturiu laiko, — atsako p. Šukys. — P. Adakauskui stipriai atakuojant ir man padedant, vis dėlto jis teigia, kad — nėra laiko...

Pasirodo, kad p. Šukys nesitenkina turimu.

— Aš nuomuoju ir greitimas patalpas, kuriose yra rūbų par duotuvė. Noriu, kai pasibaigs sutartis, jau sulietis su restoranu, tada jis bus prapleistas, erdves ir biznio reikalams dar geriau pasitarnaus.

Malonu buvo atsiveikinti su p. Šukiu, nes tikrai yra malonu, kad tautiečiui sekasi. P. Šukys, prie progos pasakytina, yra „NL“ klientas. Todėl pasakytina, kaip ir jo skelbime sakoma: „Savieji — pas savus“!

PP. JOCŲ ŠEIMA.

Greta p. Šukio, toje pat Church Ave, 727 nr., yra pp. Jocu restoranai. Pp. Jocu Montrealy yra trys broliai — Povilas, Juozas ir Adomas. Trys broliai ir trys savaimingumai. Povilas karštas, fantazuojantis, bandąs rašyti, nerimstantis, — jo daugiausia iniciatyvos ir restorane. Juozas — lėtas, ramus, bet numatantis. Adomas — šaunus kavalierius. Jis, atrodo, dar yra linkęs laisvai pagyventi. Nusipirkęs mašiną, jis čia ir ten, kur tikta akis užmato ar širdis patraukia.

Kai atsilankiau į restoraną, radau darbymetę. Juozas spirgė bulves, o moterys — p. Juozienė ir p. Bitnerienė dirbo restorane, priiminėjo klientus — kostiumierius.

— Gerai sekasi, — man at-

ma iš Europos bendruomenių vadovybių suvažiavimo?

— Europos lietuvių bendruomenių atstovų suvažiavimas Londone, mano nuomone, turės mūsų darbu didelės reikšmės. bendrieji lietuviški reikalai yra tie patys ir lygiai svarbūs kiekvienam lietuviui, kuriame krašte jis begyventų. Reikia tat juos bendrai aptarti ir bendrai jų įgyvendinimo siekti. Tuo budu visuomet daugiau padarysime. Šis pirmasis bandymas visiškai pavyko. Susitarta dėl visos eilės praktiškų darbo klausimų: dėl bendro Europos lietuvių bendruomenės laikraščio, kuriuo nuo 1953 metų pradžios bus „Britanijos Lietuvis“, dėl informacinio — propagandinio darbo intensyvinimo, dėl bendrų vasaros stovyklų jaunimui surengimo, dėl kilnojamo knygynėlio ir tt. Kad tas bendradarbiavimas nenutrūktų ir toliau vystytųsi, suvažiavimas pavedė PLB Vokietijos Krašto Valdybos įstaigai eiti koordinacinio organo pareigas.

Džiaugiuosi, kad ir su užjūrio bendruomenėmis bendradarbiavimas darosi vis glaudesnis. Štai neseniai gavome PLB Kanados Krašto Valdybos pirmininko p. J. Matulionio laiską, kuriame jis rašo:

„Pradėdami savo darbus, mes pirmon eilėn ir norime užmegzti ryšius su Tamstomis ir juos nuolat palaikyti. Ypač tai būtų svarbu atsimenant, kad neturime visus mūsų apjungiančio centro formoje Vyr. Valdybos“.

Su PLB Australijos ir kai kurių kitų kraštų valdybomis jau iš seniau artimai bendradarbiaujame.

Tat tikiuosi, kad bendra, su derinta veikla išsivystys ne tik tarp Europos kraštų lietuvių, bet ir visoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje. O darbų laukia daug: reikia sudaryti bendrą tautinio švietimo ir jo finansavimo planą, įsteigiant gal net bendrą švietimo fondą, paruošti ir išleisti reikalingiausius ar dovelius, pritaikytus vargo ar sekmadieninių mokyklų reikavimams, pasvarstyti galimybes įsteigti pasaulio lietuvių banką ar taupomąsias kasas, su intensyviu tautinę propagandą svertimųjų tarpe ir daug kitų. Bendromis jėgomis daug galime padaryti ir tikiu, kad padarysime.

Pr. Zundė.

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

41. NAUJIEJI ATEIVIAI KIMBA Į PREKYBĄ, IR VISI PATENKINTI, KAD GERAI SEKASI.

Kai daugiau šiose skiltyse rašoma apie seniau atvykusius ir jau vieniokiu ar kitokiu būdu Kanadoje įsikūrusius tautiečius, labai įdomu buvo pasikalbėti ir su naujai atvykusiais, ir pasiteirauti, kaip gi jiems sekasi Kanadoje?

Rašančio gyvas noras šiame skyriuje aprašyti visus lietuvių bet, kai jų Kanadoje jau priskaitoma per 20.000, tai užims kiek daugiau laiko. Vis dėlto šis skyrius turi plačiai patarnauti ne tik tai Kanados lietuviams, bet ir visame žemės rutulyje — kituose kontinentuose ir kitose šalyse gyvenančių žinių ir naudai.

Šį kartą teko apsilankyti pas tris restoranus laikančius Montrealio lietuvius. Visi trys naujieji ateiviai.

LEONAS GIRINIS.

Atvykęs į Kanadą su pirmuoju „miškininkų“ transportu (1947 m. rugpjūčio 1 d.), jis vienas pirmųjų pareiškė didesnę ir platesnę iniciatyvą ir vienas pirmųjų stvėrėsi savarankiško darbo. Pradžioje jis buvo dalininkas Antano Matulio, kuris ir dabar Ville Lasalle, Eduardo ir 6-tosios Ave laik savo gražų ir populiariu restoraną. Bet p. Girinis tuo nesitenkino ir siekė savarankiško verslo. Todėl išsiskyręs su p. Matuliu, nusipirko restoraną Montrealio mieste — 749 Atwater Avenue ir čia jau ketvertas metų sėkmingai dirba.

— Kaipgi sekasi? — pasiteiravau.

— Neblogai, — linksmi atsiliepia p. Girinis. — Galite

spresti jau iš to, kad nusipirkome ir namus (3885 St. Urbain St.).

P. Girinis restorane dirba ne vienas — jo didžiausia talkininkė yra Ponia ir jos sesutė, bet dažnai jis samdosi ir kitus padėjėjus. Judrioje vietoje, pp. Girinių restoranai turi didelį pasisekimą.

Man įdomu,

— Kaip kapitalą sumobiliavote? — klausiu p. Girinį.

— Siek tiek užsidirbau, kita skolinausi pradžiai, atsako.

— Ar pas lietuvių?

— Deja, pas lietuvių, nors ir bandžiau, pasiskolinti nepavyko. Man paskolino mano restorano klientai. Jie ir mane suprato, ir mane atjautė, ir pasitikėjo. Žinoma, jie apsisivylimą neturėjo.

Nors p. Girinis nieko neprasitarė, bet man teko sužinoti, kad jis kombinuoja ir naujus sumanymus, nes jo tikslas — išsiplėsti, tvirčiau įsikibti į Montrealio miestą, o, gal, ir į užmiestį.

Bet p. Girinio veikla žymiai platesnė ir šakotesnė, negu šis grynai asmeninis reikalas. P. Girinis nuo pat pirmųjų atvykimo dienų yra ėmęs darbų visuomeniniuose baruose. Ir reikia jam pripažinti kreditus, visur jis yra išvaręs žymią vagą. Štai, būdamas redaktorium, „Nepriklausomą Lietuvą“ per kelę spausdinti ir spausdinti. Drauge su Albertu Norkeliūnu, kuris veda visokeriopo draudimo biurą (5637 Jeanne d'Arc Ave), p. Girinis sudarė Help siuntinių biurą, kuris tūkstančiams tautiečių tremtyje išsiuntė siuntinių. Su tuo

pačiu p. Norkeliūnu p. Girinis sudarė pirmąjį patefono plokštelių gaminimo „Alpha“ biurą ir išleido pirmąjį lietuvišką plokštelių Kanadoj albumą (10 dalykų: op. sol. Kardielenė įdainavo „Ten, kur Nemunas banguoja“, „Vai gražu ant kalno“, „Iš rytų šalelės“, „Ramonėlės“, „Ant ežerėlio rymo jau“, „Pamylėjam vakar“; brolių Lapinų orkestras įgrojo: „Suktinį“, Polką — „Dunda klumpės kaip patrankos“, Val są ir Potpurį. Keli albumai plokštelių pas p. Girinį dar galima gauti, kiekvienas po 10 dolų).

L. Girinis yra KLCT narys ir visą laiką dirbęs KLB-LOK e, LVLS Klubu išdininkas. Jis nuo pat pradžios yra VLIKO Tautos Fondo atstovybės Kanadoje narys ir veiklus darbuotojas, ypač daug laiko ir energijos paaukojęs TF propagandai, ir dabar stipriai TF remias ir kovojas už jo pastovumą ir savarankiškumą, kai ji jį tai vienu, tai kitu laiku, pagal tam tikras nuotaikas arba tendencijas, atsiranda visokių pasikėsintojų. Taigi pp. Giriniai, nes ir ponia taip pat dalyvauja visuomeniniame darbe, nors ji tyli ir labai kukli, kai p. Girinis jau nesivaržo ir aktingiau reikštis, — yra visuomeniški žmonės. Ne vien save žino, ne vien sau dirba, bet ir visuomenei ir lietuvių tautos reikalams.

MATAS SUKYS.

Po p. Girinio, ir savarankišką darbą stipriai įsikibęs Matas Sukys. Ne dažnai jį galima matyti viešuose subuimuose arba parengimuose, nes tikrai retkarčiais jis viešai pasirodo. Jis vis užsiėmęs savo restorane. Jis, galima sakyti, vienas dirba. Dirba be poilsio, ir, atrodo, be nuovargio. Tokių darbščių ir tokių ištvėrimų žmonių nedažnai galima

sutikti. M. Šukys dirba visas dienas ir naktis, be atvangos ir be poilsio. Jis nežino, kas yra vikindai, kas yra poilsio dienos, kas yra šventės. Jis dirba ir dirba.

— Ooo! aš esu stiprus ir patvarus! — kai aš bandau jo stambias raumeningas rankas. Jos spaudžia, kaip replės. Tikrai jam galima pavydėti sveikatos.

P. M. Šukio restoranai yra Verdune, 633 Church Ave., ties Verdun Ave, tai yra National Restaurant — Lietuvių restoranai. Jis pradžioje buvo ne toks. P. Šukys jį atremontavo, įtaisė jam naujas mašinas, padarė naujus įrengimus ir žymiai pagražino.

— Kaip gi čia susikūrė? — klausiu.

— Dirbamas miške susitau piau 1.100 dol., pasiskolinau pas giminaitį p. Adakauską ir nusipirkau šį restoraną, kurį turėjau žymiai patobulinti ligi jis įgavo dabartinę išvaizdą, — pasakoja p. Šukys.

— Ar taip ir pradėtas darbas?

— Pradžioje buvome pusininkais su p. Niaura, bet vėliau iš jo dalį atpirkau.

— Kaip gi sekasi?

— Gerai. Už tai tenka dirbti po 116—120 valandų per savaitę...

— Kas pas Jus nauja? — bandau daugiau iškvosti.

— Pradžioje gaminti naują maistą — Steamed hot dogs. To kiti restoranai dar neturi. Tam tikslui ir specialią mašiną įsigijau.

— Bet gi matau, kad ne vienas dirbate?

— Vienas neapsidirbu, tenka samdyti mergaitę, bet ir to dar maža.

Čia prisistato p. Adakauskas, kuris, pasirodo, kartais gelbsti p. Šukiui darbu. P. Adakauskas, linksmi apžvel-

pasikeisdami po dieną: dieną jos su padėjėju, dieną mano žmona su padėjėja.

Išsikalbėjus, sužinojau, kad Juozas restorane nedirba, jis tik tai savaitgaliais padeda. Restorano kompanijonais yra Povilas ir Juozo žmona. Kiti — tarnautojai.

Pp. Joci šį restoraną perėmė iš p. Kuprevičiaus, kuris jį tūlą laiką laikė su p. Matuliu. P. Kuprevičiui vienam persunkus atrodė darbas, per ilgus darbo valandas, ir jis restoraną pardavė. Jį nupirkę pp. Joci dar pertvarkė, atremontavo, kiek galima daugiau išplėtė, nupirko naujų prietaisų ir restoraną dabar patraukia gausius klientus, kurie jį lanko iki vėlyvos nakties, net ligi 3 val. vidunakčio.

Man labai norėjosi pasikalbėti dar su restorano spiritus movens — p. Povilu Jocu, kurio iniciatyva jis įsigytas.

— Sekasi labai gerai. Reikia lai kyla. Tas yra svarbiausia. Daug aš nenoriu kalbėti, nes yra daug dar naujų planų, ir geriau bus tada, kai jie galima bus įgyvendinti, — atsako trumpai Povilas Jocas.

Pp. Jocu resranas duoda visoki maistą ir plačiai patarnauja. Man buvo įdomu sužinoti, ar daug lietuvių lanko restoraną?

— Tik tai vienas vienintelis lietuvis pastoviai pas mus valgo, — atsako.

— Kas gi daugiausia lanko jūsų restoraną?

— Daugiausia prancūzų už eina, bet ir anglų.

Kaip ten būtų, labai pagirtina, kad lietuviai stveriasi savarankiško darbo, o toks darbas, nors kartais pareikalauja ilgesnių darbo valandų, vis dėlto daugiau ir naudos neša. O tas jau labai svarbu ir ateičiai.

Daugiau bus.

Jaunam žiedui nuvytus

Kada vienam, kitam vyresnio-sios kartos atstovui su mumis persiskyrus, mes nuliustame, prisimename jo nuveiktus darbus, jo svajones apie grįžimą tėviškę, su gailėsčiu pagalvojam apie retėjusias eiles ir tykų pasitraukimą sveltimoje žemėje. Bet kartu kažkaip apsimprantame su mintimi, kad velionio sulaukta gražaus metų skaičiaus ir, kad tai yra ne išvengiamas kiekvieno žmogaus likimas.

Kiek kitokios nuotaikos apima kai iš mūsų tarpo pasitraukia jaunas žmogus. Vos į savo gyvenimo vidurdiu bekiopas, pilnas energijos, įvairių užsimonimų ir kilnios dvasios jaunuolis. Su liūdesiu ir širdgėla staiga susigriebiam, nustembame, kad štai netekome paties geriausio bičiulio, niekad nepašalinčio darbininko. Aiškiai matome jo gebėjimus, jo darbštumą, jo neišsibaigantį entuziazmą, tikėjimą, kad jis kalnus nuvers, jei tak pajęsime jam vienam viską sukrauti. Gal tai kiek ir paryškina mūsų pagėmimą perkrauti vieną, turintį pagėmimą, gerų norų ir nemokantį atsakyti asmeni. Ir jei tai pastatė silpną ne sveikata, tas tik prisidėjo, kuomet energingasis užsispyręs, nieko nebedamas, be poilsio savo ir net už kitus parėję, visiems padėjo, prašomas niekuomet neatsikabinėjo.

Čia, su širdies skausmu, tenka paminėti 28 metų jaunuolį, poetą Vytautą Tarvainį, kuris po ilgos ir sunkios ligos mirė š. m. lapkričio mėn. 5 d. Jis, linksmo būdo ir draugiškas barniukas, jau iš pat mažens pažino kietą gyvenimo kelią. Vytautas gimęs 1924 m. balandžio mėn. 7 d., Navarėnų miestelyje, Telšių apskr. ir turėdamas vos 6 metų jau netenka tėvelio. Liūdesio prislėgtai motinėlei tenka rūpintis trimis našlaitiais; vos keletą metų už Vytautą vyresniais broliukais ir sesute. Vytauto noras ir mamos pastangos padeda jam įkopti į Telšių gimnaziją. Bet čia ištinka naujas smūgis. Užėję bolševikai suima abu jaunuolius. Vytautui iškaustuot pavyksta išsiskirti, bet brolis Zenonas lieka ir, besitraukiant raudoniesiems, tampa nukankintas Rainių miškelyje. Vėl širdies skausmas sunkia sielvario skraiste apgaubia Tarvainių šeimą ir motinėlei su sesute Bro-

ne besivaduojant ašaromis, Vytautas, 1944 m. baigia gimnaziją. Mažytę džiaugsmo prosaistę tuojau užtraukia iš rytų beatslinkstas raudonas debesys ir Vyto įkalbėta motinėle su Brone pasitraukia į nežinią Vakaruose.

Po vargingo blaškymosi ir netikros rytdienos, atėjus išlaisvinimui, Tarvainiai apsigyvena Seligenstadte lietuvių stovykloje. Atgijus skautams, Vytautas aktyviai įsijungia į sk. vyčių eiles. Nors jo bolševikmečių pažeista sveikata retkarčiais sušlubuoja, bet Vytautas dirba be poilsio. Jo sumanymai ir darbštumo dėka, kitiems vyčiams glaudžiai bendradarbiaujant, būrelis įgyja visuotinę pasitikėjimą ir komiteto vadovybė patiki skautams stovyklos kultūrinį gyvenimą, bei parengimų organizavimą. Šalia to Vytautą matome reiškiančią tremties spaudoje po eilėraščiais pasirašant tikrąjį pavardę, o straipsniams paliekančią B. V. ir Benediktas Viešulas.

Vasaros skautų stovykloje pradėtąjį laistį kasdieninį sienlapi „Stovyklą“, jis atgaivina, padaro kas dvisavaitinį rotatorių spausdinamą žurnaluką ir su pakaitomis, bei pertraukomis išleidžia keičiasdešimt numerių. 1947 m. rankraščio teisėmis išleidžia savo eilėraščių rinkinį „Gyvenimas laša“. Medardas Bavaris, rašydamas „Tėv. Garsė“ apie rinkinį, šalia kritikos pripažįsta poeto teigiamą linkmę.

Vytautas trokšta mokslo. Su normalėjus traukiniu judėjimu įstoja į Wuerzburgo universitetą ir kasdieną važinėdamas studijuoja mediciną. 1949 m. emigracijai praretinus stovyklos gyventojus, šalia studijų, Vytautas su Zinkumi organizuoja mažiau aktyvių, vyresnių amžiumi skautų židinį,

Mokslo-technikos naujienos

VANDENILIO BOMBA DIDELĖ ĮŽANGA

Kaip jau buvo rašyta, Eni-wetoko saloje JAV išsprogdino vandenilinę bombą. Vandėninės bombos jėga, kaip teigiama, yra tūkstantį kartų didesnė, negu uranijaus bombos galia.

Tačiau šios bombos išbandymas yra tik įžanga į dar didesnius atidengimus. Faktas, kad vandenilis sumuodotas praktiškai gaminti energijai, pats savaime yra labai didelis išradimas, kuris atskleidžia dar didesnę ateitį. Nes uranijus yra retas elementas, kurio sunku rasti ir gauti, o vandenilio galia pasigaminti kiekvienas žmogus, leidamas per vandenį elektros srovę. Vandens yra didelės atsargos, — todėl vandenilio pritaikymas gyvenimui, gaunant iš jo atominę energiją, o pats perima tunto adjutanto pareigas.

1949 m. pabaigoje, atvažiuojant į Ameriką kartu su motinėle ir jau ištekėjusia sesute apsigyvena Detroite. Čia nors ir nesijausdamas visai stiprus įsijungia į skautišką veiklą, aktyviai dalyvauja tautinių susirinkimų ir nenurimsta be visuomeninės veiklos. Įvertinusi jo darbštumą, skautų vadovybė pereinantis metais pakėlė Vytautą į paskautininko laipsnį.

Neužilgo Amerikos lietuvių spaudoje išvystame Vytauto straipsnius, o „Nepr. Lietuvoje“ pasirodo jo eilėraščiai. Gerai susitvarkęs, gavęs gerą darbą medicinos laboratorijoje, Vytautas pradeda galvoti apie studijų tęsimą. Bet nelaimė, sveikata vėl sunegaluoja. Pradžioje daktarai davė vilties, bet nelemtoji liga per stipriai įkibo ir perėitą pavasarį teko atsigulti visiškai.

„Pro langą mačiau, kaip susikrovė medžiai pumpurus. Mačiau, kaip nužydėjo ir nubyrų žiedlapiai ir dabar matau kaip pagelsta rudeno šalnų ir krinta pasisūbuodami, be gyvybės ženklų lapai. Vasara prabėgo ir, pirmą kartą gyvenime, nepalikio jokio išpūdio“, rašė man Vytautas paskutiniam savo laiške. „Žinai, kartais papūsta ir jauni medžiai ir jie taip pat, tik tyliai griūva ir mažiau palieka šūkių. Ir aš su jais. Guliu sukančęs dantis iš skausmo, vilties jokios, o tačiau kaip mažas vaikas, kartais imu ir pradedu kurti planus ir ateitį. Ar ne juokinga, kai gilinė šoka aplinkui...“

Vytautas labai ilgėjosi gimtojo krašto. Tikėjosi pasiekti augstąjį mokslą būti naudingas tėvynei. Bet nelemtoji mirtis nuskyne žiedą pačiame žydėjime neleidama išsiskleisti gražiausiam svajonių vainikui. Tebūnie, bičiuli, tau lengva svetimoji žemė.

Sig. Pranckūnas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

SKULPTORIAI A. IR E. DOCIAI DIRBA

Toronte apsigyvenę skulptoriai Elena ir Altonas Dociai (gyvena 5 1/2 McKenzie Cres., Toronto, Ont.) vis daugiau įsistiprina, tvirtiau įsikuria ir daugiau atgaivina savo specialybės darbus — kūrystą. Ypač P. Elena Dociuviene, kuri dabar jau turi savo dirbtuvę ir laisvalaikį sunaudoja kūrybai.

Jau kuris laikas kai ji, gavusi užsakymą iš Bostono, Mass., USA, dirbo prie biusto vieno labdario. Tas darbas jai užėmė ilgesnį laiką, bet biustas, žinovų teigimu, esąs labai kūrybiškas.

Op. sol. E. Kardelienei višint, koncerto metu, Toronte, p. E. Dociuviene sukūrė jos skulptūrinį portretą. Skulptorė šio atveju galėjo pasinaudoti solistės pozavimu. Mažesieji portretai, teigia, kad kūrinys tikrai puikus.

P. Dociai turi ir daugiau užsakymų, ypač asmenų, norinčių turėti skulptūrinius savo portretus.

P. E. Dociuviene dirba kaip skulptorė Eatono įmonėje, kur jai tenka kurti visokias prekybos reikalingas skulptūras. Be ko kita, ji prieš Kalėdas daug dirbo Santa Claus eisenai, parodai ir tt. Ji tiek yra užimta savo darbais, kad su savo darbu buvo parodyta ir Toronte anglų spaudoje.

P. A. Docius daugiau užimtuotu maistu, suserga skorbuto.

Todėl patartina vartoti šviežią maistą, kiek galint, vengti kenuoto ir nevertoti kramtomos gumos, nes nuo to genda dantys ir skilvis. Nors žmogus gali atviro skorbuto ir nesusirgti, bet jis, vartodamas kenuotą maistą ir dažnai kramtydamas gumą, sugadina vidurius, sugadina dantis ir netenka sveikatos. Dažnai ir pats nežino, kas su juo darosi, — tik tai jaučiasi silpnas, nesmagus, ir visas gyvenimas darosi nemielas.

ISRADO DIRBTINIUS RYZIUS.

Indijos mokslininkams pasisekė iš augalinio pieno pagaminti dirbtinius ryžius ir dirbtinę varškę. Dirbtiniai ryžiai turi daugiau vitaminų ir kalcijumo už tikruosius ryžius. Jų skonis nieku nesiskiria nuo natūralių ryžių. Dirbtiniai ryžiai ir varškė plačiu mastu bus pradėta gaminti po aštuonių mėnesių. Tuo tarpu šių gaminių tebuve pagaminti mažai kiekiai ir jais pavaišinti spaudos atstovai. Kadangi Indijoje nuo lat jaučiama didelė maisto stokos ir kas metai daug žmonių badu miršta, manoma, kad šitatinis būdas gaminant ryžius ir varškę bus pašalintas maisto trūkumas.

LEIDŽIAMY DR. VINCO KUDIRKOS RAŠTAI

Tremties leidykla Vokietijoje) sekanciuoju leidiniu išleidžia Dr. Vinco Kudirkos originalią kūrystą vienoje knygoje, kuri iš spaudos išeis 1953 m. kovo mėn. Šios knygos išleidimą palengvinti leidykla vykdo garbės prenumeratorus. Iš anksto užsisakiusieji ir sumoėję 5 dol. bus laikomi garbės prenumeratorais ir jų pavardės bus skelbiamos išleidiamojoje knygoje.

Kanadoje knygos prenumeratorą priima Tremties atstovas Augustinas Kuolas, 145 Claremont St., Toronto, Ont.

— Rašytojas P. Babickas grįžo iš JAV, kur išbuvo apie du mėnesius.

Bandys susikalbėti su „lėkštėmis“

II. Nesiliauja „svečiai“.

Liepos 26 d. vakare keistas raudonai šviečias daiktas praskrido virš Key West, Florida je. Buvo išsiųstas į jūrą naikintojų eskortas ir karo laivynas pareiškė, kad bus įieškotas atsakymas, bet po to oficialios įstaigos jokio atsakymo viešai nepaskelbė.

Tai patį vakarą apie 9,08 val. sujaudintas Washingtono Centras susilaukė dar vieno vizito. Vėl Andrew Field kontrolės bokštą paskelbė, jog radarų plokštėse pasirodė skrituliai. Kaip ir anksčiau, keistieji „svečiai“ padarė aštrius posūkius, atsisuko ir dingo. Vienas iš keturių pilotų, mačiusių tas greit skrendančias šviesas, leit. Wm. Patterson, bandė vieną šviesą vyti, bet pareiškė „aš negalėsiu pasivyti“, nors jo spausminis lėktuvas skrido daugiau kaip 600 mylių per valandą.

Po visų tų liepos 20 d. „vizitų“ Vašingtono oficialios įstaigos pareiškė, esą tai bus greičiausia buvę „temperatūros inversijos“ pašvaistės, tačiau Vašingtono aerodromo kontroleriai ir radaro inžinieriai pasiūlo kitos nuomonės. „Inversijai“, kaip tas žodis ir bereikštų, esą reikalinga oro temperatūra tarp 9 ir 18 laipsnių Fahrenheito, o tuo tarpu ta tempera-

tūra buvusi vos 1 laipsnio ir antrą naktį 2 laipsniai. Todėl „temperatūros inversijos“ teorija visiškai atmetama.

„Svečiai“ kituose kraštuose

Keyhoe paprašė karo aviacijos suteikti aiškių faktų apie „susitikimus“ su „lėkštelėmis“ pradedant 1948 metais. Atsakymus gavo, kad: Goose Bay aviacijos bazėje, kuri yra Labradoro, Kanadoje, 1948 m. spalio 29 d. 3 val. ryto, radaro stebėtojai sekė nepažintą „objektą“ lėtai skridusį per bazę. Po dviejų dienų tas pats vėl pasikartojo. Tačiau lapkričio 1 d. naktį radaro vyrai gavo tikrą „kinkų drebinimą“. Kažkoks keistas objektas 4 minutes buvo matomas, praskrendęs 600 mylių greičiu.

Lapkr. 6 d. 1948 m. aviacijos sargyba Japonijoje sekė du keistai manevruojančius daiktus per 65 minutes. Radarų plokštėse tiedu skriduliai atrodė lyg du besikaunę lėktuvai, nors jokių lėktuvų nei kaurinių toje vietoje neįvyko. (Čia reikia priminti įvyki, pastebėtą Antarktikos okeane, arčiau pietų ašigalių, kur ir buvo matytos dvi „lėkštės“ beskraidančios ore sukdamosi aplink vieną kitą, panašiai, kaip plaukėdamos kad kartais vaikos sukdamosi gražiai. Tas

manevras buvo aiškinamas tuo, kad „lėkštės“ tuo būdu „pasikrauna“ magnetinės energijos).

1948 m. lapkr. 28 d. naktį Vokietijoje arti Furstenfeldbruck vienas JAV pilotas, skridęs F-80 lėktuvu pastebėjo ratu besisukančią raudoną šviesą. Radaras taip pat ją pagavo savo veidrodyje. Tai buvo 27.000 pėdų aukštyje ir greitis apskaičiuotas tarp 200 iki 500 mylių p. v. Kai pilotas bandė priartėti, šviečias ratas staiga pakilo augstyn.

1950 m. vasario 22 d. laivyno karininkai Key West pranešė apie du šviesius objektus, perskridusius per aviacijos stotį, bet objektai buvo tiek augstai, jog nebuvo įmanoma juos vyti.

1951 m. liepos 14 d. du keisti objektai buvo matyti virš White Sands, kur buvo daromi bandymai su raketomis. Per teleskopą buvo aiškiai matyti, kad daiktas yra apskritas ir padaryta foto nuotrauka, tačiau dėl didelės augštybės nuotrauka išėjo neaiški.

Pokštai Kanadoje.

Pereitą vasarą birželio 19 d. vėl atsitiko „incidentas“ Goose Bay karo aviacijos bazėje, ket virtas iš eilės. Lygiai po pusiaunakčio pasirodė keista raudona šviesa, skrendanti į pietų vakarus. Trumpai palūkuriamusi vos 4.000 pėdų aukštyje, ta šviesa staiga pasidarė balta. Tuo pat metu ir skritulas radarų plokštėje paryškėjo. Toks

įvykis radaro operatoriams yra žinomas: kai lėktuvas daro posūkį ir atsuka į radaro pusę savo „šoną“, šešėlis radare pasidaro ryškesnis. Panašiai neseniai skaitėme apie susitikimą su 8 „lėkštelėmis“, kaip šios prieš pasukdamas pabaldavo!

Nž kokios sekundės šviesa vėl virto raudona ir grįžo į normalų dydį ir po to dingo iš radaro.

Savaitė po savaitės sprausminiai lėktuvai yra koncentruojami įvairiose JAV vietose tikslu „lėkštės“ vaikyti. Vienas tokių įvykių pasakojamas iš Osceola, netoli Wiskonsino, trečią naktį po Washingtono „vizitų“. Čia irgi pasirodė būrys „žvalgų“, kurie skrido nepaprastai lėtai, vos po 60 mylių per valandą, bet vos tik sprausminiai lėktuvai pakilo, kai „lėkštės“ šokosi skristi daugiau kaip po 600 mylių.

Pereitą rugpjūčio 1 d. apie 10.45 val. ryto Wright Patterson radaras pagavo nepažintą objektą tarp bazės ir Bellefontaine, Ohio. Liūdininkai nuo žemės matė jį kaip paslaptinę šviečiantį objektą. Du laivai, majoras James B. Smith ir leit. Donald J. Hemer tuo jau buvo pasiūti „pagauti“. Kai juodu pakilo iki 30.000 pėdų aukščio, jiedu matė skaisčiai žibantį daiktą, kabantį augščiau už juodu. Norėdami įsitikinti, ar tai nėra tikrai kokia atšvaitė iš žemės, jiedu apskrido to „daiktą“, bet „lėkštė“ savo pozicijos nekeitė. Abu

du lakūnai tuomet nustatė savo foto kameras ir nėrė artyn, norėdami pagauti aiškia nuotrauką, bet vos tik jiedu atsisuko į ją, kai „lėkštė“ pradėjo judėti ir po sekundės, kitos dingo augščiau greičiu. Kai nuotraukos buvo išašikintos, pasirodė apskritos formos abie jos filmose, tačiau dėl didelio greičio atvaizdai išėjo neaiškūs.

Tai ne mirazai.

Kadangi jau šimtais atstikimais nustatyta, jog tie skrituliai yra realūs ir nėra nei „mirazai“, nei oro atšvaitės, nei „haliucinacijos“, tai Donald Keyhoe daro išvadą, kad tai yra žvalgai iš kitų dangaus kūnų, atskridę mūsų žemės žvalgyti, lygiai kaip mes kad rengiamės kurti dieną skristi ir žvalgyti kitas planetas.

Kodėl po tiek susitikimų bei vaikymosi sprausminiais lėktuvais nepavyko nė vienos „lėkštės“, „nutupdyti“ ar numušti, kas paklaus? Į tai labai atsargiai atsakė generolas Ramey: „Niekumet nebuvo duota įsakymo aviacijai šauti ir neatpažintą oro fenomeną“. Jei objektas nepuola mūsų lėktuvų arba aiškiai yra matyti, kad nei sudaro grėsmės šiam kraštui, sprandimas paliekamas patiems pilotams.

O ką sako patys pilotai? Majoras Norman, karo aviacijos radaro ekspertas, pats buvęs lakūnas gaudytojas ir sykį įviesis keistą šviesą, paklaustas, atsakė: „Visu pirma pasiruo-

šiama kautynėms. Tai reiškia, ginklai yra paruošti atvejui, jei anas pirma šautų. Po to aš bandyčiau priartėti, galėčiau, padaryti foto nuotraukas. Bet aš būčiau labai at sargus, aš tai pasakau“.

„Prileiskim, jūs priartėtumėt“, paklausė Mr. Keyhoe, „ir pastebėtumėt keistus pabūklus. Ar jūs duotumėt signalą (lėkštei) nutūpti — ir galbūt paleistumėt į šoną aplūpa šūvių?“

„Majoras pažvelgė į mane rūšiai: „Tik tuo atveju, jei mane pultų. Jokių kitų atvejų aš nepaleičiau savo pabūklų — tai galėtų būti savižudybė“.

„Net jei jie ir nebūtų mums priešingai, prisiartinti per daug arti gali juos išgąsdinti ir privesti mus puliti“, pareiškė kitas karininkas.

Karo aviacijos informacijos dar nebuvo bandyta „susikalbėti“ su lėkštelėmis. Kontrolierius Harry Barnes, paklaustas apie tai, atsakė: „Aš tiek buvau susikaupęs besivydams, kad nė į galvą neatėjo bandyti radija. Pagaliau, ką gi aš galėčiau pasakyti?“

„Kaip apie tokį pasiūlymą? „Ei, jūs tenai per tris mylias anapus aerodromo! Jei suprantate mane, padarykite posūkį dešinėn!“ pasiūlė Keyhoe.

„O jei jie tikrai pasuktų, mano plaukai ant galvos tikriausiai atstotų, atsakė Barnes, ir po sekundės pridėjo: „Galbūt aš bandysiu, jei dar sykį pasitaisy“... J. Pr.

Hamiltono ir jo apylinkės alyva apšildymo kontraktorius
K. TRUMPICKAS
Irengiami nauji ir remontuojami arba pataisomi seni alyvos apšildymai - Oil Burners — į naujas arba senas krosnis pigiausiomis kainomis ir išsimekėti iki 2 metų. Taip pat taisomi vietiniai ir europietiški radijo aparatai ir šaldytuvai. Apžiūrėjimas ir ptarimai atliekami nemokamai — veltui.
Prašoma kreiptis: Spadina A., Hamilton, Ont. Tlf. 9-20-35

HAMILTON
ŠI SEKMADIENI,
gruodžio 14 d., KLB Hamiltono ap. valdyba, šaukia visuotinį Hamiltono lietuvių susirinkimą.
Hamiltoniečiai prašomi kuo gausingiausiai dalyvauti.
Susirinkimas įvyks buv. Central salėje (213 James N.) 4 val. pp.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDI
JOS prenumeratorių Hamiltone iki šiol gauta 160. Tai priylgsta beveik 15 proc. visų Hamiltono lietuvių, arba kiekvienai antrai šeimai. Tai dėka platintojo St. Daliaus, kuris ap-lanko kiekvieną lietuvi.

LIETUVIO PASO VAJUJE
Hamiltono, didžiausią auką Tautos Fondui, suteikė vienintelis lietuvis med. daktaras L. Levinskas, paaukojęs mūsų Tėvynės reikalams 10 dol.

PRIEŠKALĘDINĖ SAVAITĖ,
kada krautuvėse laikoma didelio pirkėjų antplūdžio, bus uždraustas rūkymas, didelėse (Eaton, Robinson, Kresge ir tt.) Hamiltono krautuvėse. Taip pat įsakyta patikrinti visus gaisrinius įrankius ir laikyti atdarus visus atsarginius išėjimus.

PO VISUOTINIO KLB HAMILTONO AP.
susirinkimo, toje pačioje salėje, HLDMT „Aukuras“ stato Čiurlionienės 4 v. dramą „Aušros sūnūs“. Pradžią 7 v. 30 min.
Keista, tačiau kaip praktika

Hamiltono L.D.M. Teatras „Aukuras“ gruodžio m. 14 d. (sekmadienį) stato S. Čiurlio nienės - Kymantaitės 4-rių veiksmų dramą

AUŠROS SŪNŪS
Pastatymas įvyks Hamiltone, 213 James St. N.
Visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius kviečiame atsilankyti. Pradžią 19,30 val. „Aukuras“.

HLSK „KOVAS“, SAVO 3- JŲ METŲ
sukaktį atšventė lapkričio 29 d. draugiškomis rungtynėmis su Toronto „Vytis“ sportininkais, pralaimėdami svečiams augšta pasekme krepšinyje, bet laimėdami stalo tenise.
Kada Jūsų laikraščio korespondentas, kreipėsi į vieną valdybos narį, prašydamas rungtynių lapų, jam buvo atsakyta neigiamai. Ar tai yra spaudos baimė (augštas rezultatas), ar „šuo kur kitur pakastas“? Pirmu atveju turisi atsakyti ne na sportininko (ir tuo pačiu sporto klubo) aksioma: mokėk garbingai laimėti ir garbingai pralaimėti!
Vakare, St. Michael salėje, įvyko bendras pobūvis — šokiai.

Tektų dar valdybai priminti, kad pilnas „Kovo“ pavadinimas nuo 1949 m. yra Hamiltono Lietuvių Sporto Klubas „Kovas“, kai tuo tarpu „NL“ ir „TŽ“ Nr. Nr. skelbimuose žodis „Lietuvių“ buvo praleistas. Kbr.

TF A-BĖS KANADOJE HAMILTONO SK.
surengto 1952 m. spalio 11 d. literatūros vakaro, apyskaita.
Pajamos:
1. Už įėjimo bilietus iš 196 asmenų po 1 dol. ... \$ 194,—
2. Gėlių valso paj. \$ 11,30
3. Bufeto pelnas ... \$ 125,29

Viso ... \$ 330,59
MYERS COAL Co Ltd. Hamilton
Visų rūšių kuras ir įvairių apšildymo įrengimai bei pataisymai.
Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekų kokybė.
Kreiptis pas lietuvių atstovą.
JUOZAS KARUŽAS
147 Grant Ave. Telef. 7-477-8.

GERA KNYGA
Geriausia dovana Kalėdoms, geriausias draugas namuose.
TERROS PASIŪLYMAI:
Marius Katiliškis: UZUOVĖJA, Šiaurės Aukštaitijos kaimo buities vaizdai. 361 psl., kaina. 3,50
August. Gailit: TOMAS NIPERNADIS, plačiai išgarsėjęs esto A. Gailit novelių romanas. Virš 300 psl., kaina 2,50
Kazys Binkis: LYRIKA, mūsų poeto K. B. eilėčių rink. 2,00
Liudas Dovydenas: BROLIAI DOMEIKOS, romanas, Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją. 2,50
Guy de Maupassant: KAROLIAI, didž. prancūzų novelis to Guy de Maupassant ger. nov. rinkinys. 280 ps., kaina 2,50
Balys Šruoga: KAZIMIERAS SAPIEGA, veikalas iš gyvenimo 17-18 šimt. Lietuvoje. 270 psl., kaina. 2,50
Balys Šruoga: GIESMĖ APIE GEDIMINĄ, kn. jaunimui 2,00
Paer Lagerkvist: BARABAS, 1951 m. Nobelio literatūros premija kremituota knyga. 212 psl., kaina. 2,25
Kazys Borūta: BALTARAGIO MALŪNAS, viena geriausių knygų mūsų pokario literatūroje. 256 psl., kaina. 2,50
Axel Munthe: SAN MICHELE KNYGA, plačiai išgarsėjęs veikalas. Dvi dalys, kiekviena po 2,50
P. Jonikas: GIMTOJO ŽODŽIO BARUOSE, kalbos dal. 1,50
Jieva Simonaitytė: AUKSTŲJŲ SIMONIŲ LIKIMAS, Maž. Lietuvos buities romanas, 1935 m. Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją. 437 psl. kaina 3,50
Nei vienos blogos, nei vienos vidutinės kn-os šių leidinių tarpe. Rinkitės bet kurią šitų knygų, ir neapsivilsite nei viena.
UŽSAKYMAMS IR PINIGAMS SIŪSTI ADRESAS:
TERRA, 748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

DR. JONAS YČAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1390 DUNDAS St. West, Toronto.
(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.)
PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADINIAIS 2—4 ir 6,30—8 val. arba pagal susitarimą
Telefonas LO 1794

SKAMBINKITE PRIREIKUS
TR 3149
ALYVOS LEDO **NATIONAL** OIL ICE
GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS
21 ALEPIN STREET — VILLE LASALLE

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS
Priimu moteriškų ir vyriskų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.
1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

Rūta
LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŲSŲ PATARNAVIMUI.
PRASOME APLANKYTI.
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.
A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“ Amerikoje galima gauti:
J. Karvelis, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.
VI. Pauza, „Neringa“, 1906—25th St., Detroit 16, Mich.
J. Sodaitis, „Gabijs“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO
Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.
CAPITOL FURNITURE CO.,
Penki aukštai baldų PIIIL PS ir kt. firmų radio aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.
Mūsų prekybos vedėjas Mr J. J. RUSSELL kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL.: LA 8621.

Išlaidos:
1. Honoraras muz. Budriūno kvartetui ... \$ 150,—
2. Salės nuoma ... \$ 50,—
3. Už orkestrą ... \$ 58,—
4. Mokestis 2 polic. ... \$ 12,—
5. Išl. sąryšy su buf. leidimo gavimu (2 darbo dien. ir 2 kelionės į Toronto) ... \$ 25,—
6. Skelb. nupaišymas \$ 4,—
7. Skelb. „TŽ“ ir išl. 9,12
8. Skelb. „NL“ ir išl. 7,62
9. Skelbimas per radiją ir pers. išlaidos ... \$ 5,12
10. Gėlės ... \$ 4,10
11. Už repoz. pietus \$ 7,—
12. Foto nuotraukos \$ 4,—
13. Bilietai ir raš. med. \$ 0,90
14. Vazin. išlaidos ... \$ 5,—
Viso ... \$ 341,86
Pajamos ... \$ 570,58
Išlaidos ... \$ 341,86
Grynas pelnas ... \$ 228,72
50 proc. pelno \$ 114,36 skaičiama Hamiltono Liet. R. K. Bažnyčios statybai.
TF A-bės Kanadoj Hamiltono sk.

Atkelta iš 3 pusl.
žodžiais kalbant, rusų zonos vokiečiams tenka vė gerėtis naujomis patrankomis, džiaugtis paradais ir ginkluotų „tai-
kos šalininkų“ demonstracijomis, atidedant sviesto valgy-mo prabangą tolimesnei atei-čiai... Žodžiu, prie Stalino-Picko vyksta tai, kas vyko Hitlerio—Goeringo. J. T.

DOMAS BUČINSKAS
GENERALINIS APDRAUDEJAS
Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.
Skambinkite telefonu arba užeikite:
Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
Nuo 9 ryto iki 7 vak. 3664 St. Famille St.
Tel. Fa 6844 Tel. HA 6708 Montreal, Que.

DANUTĖ STRAZDAITĖ
321 Oakwood Ave., Toronto, 10.
GORDON'S BEAUTY SALON
Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet
Alberto Norkeliūno Agentūroje
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
už \$0.01 \$1.000.00!
01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000. Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse. Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.
5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.
Telefonas: CL 2363

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS
Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

DEMESIO
Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams! Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme. Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE
2832 ALLARD TR. 1135
Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.
Taipgi valome visokiąsias rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar-dinus lengvus ir sunkius Sutaisme rūbus (išim-mus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį pa-imame iš namų ir pristato-me į namus.
Už mūsų atliktą darbą garantuojame.
Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.
Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučeliūnas,
A. Majauskas.
MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Gražiausia ir brangiausia MAZIESIEMS KALĖDŲ DO-
VANA yra tik ką iš spaudos išėjusi vaikų rašytojo Vy-
tės NEMUNĖLIO ir foto menininko
Vytauto AUGUSTINO knyga

„PO TĖVYNĖS DANGUM“.

Knyga spalvota, gražiai įrišta į kietus apdarus.
Kaina tik \$ 2,—. Užsakymus su pinigais siųsti:
Povilas Ališauskas, 107—17 118th St., Richmond Hill,
N. Y., U. S. A.

St. CATHARINES, Ont.

SAUKIAMAS SU SIRINKIMAS

1952 m. gruodžio mėn. 7 die L. B. visuotinis St. Catharines
nų 18 val. Community Centre apylinkės narių susirinkimas.
salėje, 65 Dieppe Road, East K. L. B. St. Catharines
St. Catharines, saukiamas K. apylinkės Valdyba.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir
klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ
LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme
Ave., Verdun. YO 3323. Ave nue, Ville Lasalle.
TR. 7849.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu-
ma didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžia-
gų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų verti-
mai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose,
tėsimuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6530

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

LIETUVIŠKAS RESTORANAS.

SAVININKAS M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios
lietuvių bažnyčios. TEL. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESELES, UŽUO-
LAIDAS ir kt. NEAUKSTOS KAINOS.
288-6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bėbėnaitė-Puniškienė.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJŲ VISADA PASIRUOŠĘS PADĖTI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS ISSIMOKEJIMUI

be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame aukščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

WINDSOR

PATIKSLINIMAS DEL
B. NDRUOMENĖS
SUSIRINKIMO.

K. L. B. Windsoro Apylin-
kės visuotinis Bendruomenės
narių susirinkimas įvyks gru-
odžio mėn. 14 d., 2 val. 30 min.
p. p. A. Patašiaus valgyklose,
esančioje 2927 Richmond St.,
kampas Cadillac.

Praėjusiame „NL“ Nr. skelb-
toje Kroatų salėje dėl susidariu-
sio aplinkybių susirinkimas
įvykti negali.

L. O. Komitetas.

SUORGANIZUOTA ŠEŠTA
DIENINĖ MOKYKLA.

Vietos Lietuvių Bendruome-
nės L. O. Komiteto pastan-
gomis suorganizuota ir prade-
da darbą lietuvių vaikams šeš-
tadieninė mokykla.

Jau prisiregistravo 10 vai-
kų, tikimasi daugiau.

Mokyklai vadovaus mokyt.
Bronė Statkevičienė.

Pradžioje teks naudotis Kro-
atų St. Francis bažnyčios sa-
le iki bus gautas sutikimas iš
Separate School Board ir pa-
skyrimas naudojimuisi atitin-
kamos mokyklos.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei
mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

OTTAWA, Ont.

MŪSŲ ŽINIOS.

— Lapkričio 23 d. paminė-
ta bendra sueika, kuriai įvadą
padarė v-bos p-kas A. Paške-
vičius. Paskaitą apie Bakte-
riologinį karą skaitė med. gyd.
d-ras V. Kubilius.

— Visuotinis apylinkės na-
rių susirinkimas išrinko į Apy-
linkės valdybą: dr. V. Kubilių,
dipl. inž. A. Paškevičių ir A.
Šidlauskaitę; į revizijos k-ją:
A. Paškevičienę, I. Šimanskį
ir St. Žilinskię.

— Lietuviškos pamaldos
gruodžio 14 d. bus įprastoj vie-
toj ir laiku. Po vamaldų Šv.
Brigitos parapijos salėje bend-
ri užkandžiai ir pasikalbėjimas.
Subuvimo metu norima suda-

rytį bažnytinį komitetą.
— Išvyko iš Ottawos į To-
rontą p. Pavilonių šeima ir P.
Jonušienė su dukra.

— Gruodžio 14 d. 3 val. po
pietų St. Mary bažnyčios pa-
rapinėj slaej (Bayswater Ave)
vietos kanadiečių Katalikių
Moterų Lyga ruošia naujųjų
kanadiečių vaikams Kalėdų Eg-
lute, o suaugusiems „party“.
— užkandžius. Lietuviai yra
pakviesti tam subuvime daly-
vauti. Apylinkės V-ba ragina
tėvus atvesti savo vaikučius,
kuriems Kalėdų Senelis yra pa-
rūpinęs dovanų; esant galimy-
bei prašoma visų dalyvauti.

A. P.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ZUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

LIETUVIŠKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai.

Tel. DO 5817

2379 Rosemount Blvd., Montreal.

RODNEY, Ont.

ISRINKTA NAUJA KLB VALDYBA

Rodney, Ont. Tabako augin-
tojų apylinkėje lapkr. 30 d.
įvyko vietos KLB narių visuo-
tinis metinis susirinkimas, ku-
riame dalyvavo beveik vien
naujieji ateiviai, kas sudarė
97 proc. Iš senųjų mūsų ateiv-
ių, kurių čia yra dauguma,
tepasirodė 3 proc. — vienas-
kitas, nors buvo raštiškai
kvieisti visi.

Susirinkimui buvo patiekta
praeitų metų apyskaita ir po
to aptarta ateinančių metų
veikla.

Naujon valdybon išrinkta ir
pareigom pasiskirstė: B. Šap-
lys — pirm., Z. Mockus —
sekr., Al. Kojelaitis — iždin.,
V. Andriulionis ir S. Zavadc-
kis — nariai. Reviz. K-jon iš-
rinkti: H. Jasinskas, B. Rac-
kevičiūtė ir K. Tyla. Naujai
v-bai palinkėta darnaus darbo.

Nutarta įsigyti vasarai ge-
gužinėms nuosavas šokiams
grindis ir susirasti aikštę. Tas
pavesta įvykdyti naujai išrink-
tai valdybai.

Po susirinkimo pasivažiinta
ir pasikalbėta einamaisiais rei-
kais. Ta pat proga surinkta
aukų 23,— dol. pasiuntimui
Kalėdinių dovanų Vokietijoj
likusiems broliams-sesėms sa-
natorijose.

Be to, prieš savaitę laiko
taip pat Rodney apylinkėje bu-
vo padaryta rinkliava pagal
Londono, Ont. apyl. v-bos au-
kų lapus — seneliams, ligo-
niams ir Vasario 16 Diepholze
gimnaz. Šiems irgi buvo surink-
ta apie trejeta desėtkų dol.

A. K.

PAJIEŠKOJIMAI

— K. Pratapas ieško Ka-
zio, Juozo ir kt. Prapatų nuo
Erzvilko. Prašo atsiliepti šiuo
adresu: K. Pratapsa, 453 Broad-
way St., So Boston 27, Mass.
U. S. A.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristaty-
mas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60

B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—\$ 5.50

3 sv. gr. kiau. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR

TAISAU SENUS

KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ

PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU

SĄŽININGAI

IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS

KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,

Park Extension.

CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,

šeštadieniais — visą dieną.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAKIUS FRIZAVIMUS. DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal

Fitzroy 3292.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montreal.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorijų

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN.

Tel. YO 3440

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151

7679 George St.,

Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ

FRATERNAL ORGANIZACIJA

Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiose Jungt. Valstybių ir aKnašos Mies-
tuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki
\$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai
nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynė“ nemokamai.
Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių
ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai.
Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais.
Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA ku-
poje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

Jono LADYGOS

baldu

studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pa-
taisymai sofų, fotelių
(chesterfields). „St. Lo-
uis Textiles“ medžiagų ir
baldu atstovybė fabriko
kainomis.

Biuras St. Denis 1251,

(prie St. Cathenre). Spe-

cialiai: lietuviams šeštą-

dieniais iki pietų.

Telef.: TAlon 3345.

MONTREAL

MONTREALIO IR JO APYLINKĖS VISUOMENĖI PRANEŠIMAS.

1) Montrealio Apylinkės Valdybos ir Kontrolės Komisijos rinkimai įvyks gruodžio 14 d. ir rinkimų patogumui bus dviejose vietose:

a) Šv. Kazimiero parapijos salėje nuo 8 val. iki 11,30 val. ir b) Aušros Vartų parapijos salėje nuo 12 val. iki 6 val. v.

2) Į Montrealio Apylinkės valdybą balsuoti galima neduogiau kaip už 7 kandidatus ir į Kontrolės Komisiją neduogiau kaip už 3 kandidatus.

3) Rinkimų komisija rinkimams duoda balsavimo lapelį, vokus ir nurodo, kaip atlikti balsavimą pagal paskelbtas rinkimų taisykles „TŽ“ nr. „NL“ Nr. 38.

4) Rinkikai balsuoja turį 18 metų amžiaus ir vyresni.

5) Rinkikas, gyvenęs už miesto ribų, balsavimą gali atlikti paštu (rinkimų taisyklių 18 paragrafas) ir kreipiasi į Rinkimų Komisiją, kad išsiųstų jam balsavimo lapelį ir balsavimą. Rinkiminiai reikalauja kreiptis į Rinkimų Komisijos narį šiuo adresu: Mr. Petras Čipkus, 8143 St. Hubert, tel. GR 8363.

Kviečiame lietuvių visuomenę aktyviai dalyvauti rinkimuose ir tuo įrodyti, kad mums lietuviški reikalai nėra svetimi. Montrealio Apyl. Laik. Org. Komitetas.

NAUJIEMS ATEIVIAMS

remti komitetas Montrely pranešė, pirmininko pasisakymu „Gazette“, kad prie Technikos Instituto jiems organizuojami specialūs kursai įsigyti specialybei. Jiems vadovėliai bus išleisti 6-mis kalbomis. Tai yra taikoma daugiausia ti specialybių žmonėms, kurie savo specialybių čia negali panaudoti.

KAIP SUTIKSIME NAUJUS METUS?

Pernai Naujuosius Metus KLT bei NL bičiuliai sutiko labai gražiai. Visi tose sukaitytose dalyvavusieji buvo labai patenkinti ir ligšiol prisime na gražių žodžių.

Šiemet norima sutikti tokiu pat ar dar gražesniu būdu, bet tos salės, kurioje pernai buvo suruoštos sutiktuvės, savininkai atsakė: „Jūs žmonės turite perilgus liežuvius...“

Teirautis visur, bet visur tas pat atsakymas: galima ruošti, bet tik iki 10 val. vakaro. Oficialios salės visiems duoda tą patį atsakymą — iki 10 val. vakaro. Taigi, oficialio se, viešose salėse, Naujųjų Metų sutikti neįmanoma taip, kaip mūsų žmonės yra įpratę Naujuosius Metus sutikti.

Liko tik vienas vienintelis būdas — Naujuosius Metus sutikti privačiu būdu. Taip ir bus daroma. Šiemet Naujuosius metus sutiksime organizuotai, bet privačiu būdu. Ta da niekas mūsų nevaržys, išskyrus bendras tvarkos taisykles.

Sekančiuose numeruose bus paskelbta, kur ir kokiomis sąlygomis NL ir KLT ruoš Naujųjų Metų sutikimą. Bet tam jau iš anksto organizuojamasi. Šeimininkės jau projektuoja menue. Numatoma, kad Naujųjų Metų sutikimas būtų prasmingas, iškilmingas ir kad visi dalyviai būtų patenkinti. Žinoma, bus gerimų ir puikiausių valgių. Žinoma, ir šokiai. Bet išpėjama, kad dalyvauti galima bus tik iki anksto pareiškus norą. Tam tikslui sekančiuose „NL“ numeruose bus paskelbtos visos detalės ir vietos bei asmens, pas kuriuos galima bus užsirašyti.

JAU PASKIRTAS SPAUDOS BALIUS

Jau pasamdyta salė ir jau paskirtas laikas, kada įvyks Spaudos Balius, didžiausias, šauniasis Montrealio lietuvių visų metų balius. Baliui data nustatyta 1953 metų vasario 7 diena. Tą dieną visi Montrealio ir kitų vietų lietuviai maloniai prašomi rezervuoti Spaudos baliui.

Kadangi Spaudos Balius prastai suruošia turtinga loterija, tai visus „NL“ bičiulius maloniai prašome kas ką gali tai loterijai dovanoti. Būtų geriau, jeigu tai būtų padaroma iš anksto.

Loterijai jau pereinę metų Spaudos baliuje buvo pažadėtos vertingos dovanos. Yra asmenų, kurie jau vasarą paskyrė loterijai fantus. Visa tai saugoma turtingiausiai Spaudos balius loterijai. Prašome sekanti sekančiuose „NL“ numeruose Spaudos balius žinias.

LAS RUOŠIA NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

LAS Monteralio skyrus jau yra išnuomavęs C. N. Recreation Assn salę, 694 Cathcart St., kurioje ruošia šeimynišką Naujųjų Metų sutikimą — Balių. Dėl vietų rezervavimo miešviečius kviečiame iki gruodžio mėn. 28 d. užsiregistruoti pas šiuos asmenis: P. I. Stan kūnaitę Onutę, telef. HE 7398, Valiulį Henriką 1435 St. Mark St. 6 ap., Baltuonį Praną, telef. CL 2232, Čipkų Petrą, GR 8363 ir Česeką Juozą, HA 6305 bei pas kitus LAS narius arba pakvietimų platintojus. Valdyba.

LIKVIDACINIS LIETUVIŲ NAMŲ SUSIRINKIMAS

Apie dvejetą metų veikusi vad. Lietuvių namų akc. b-vė, pardavusi žemės sklypus, skirtus Liet. namų statybai, galutinai likviduojasi. Likvidacinis susirinkimas paskirtas ši sekmadienį, gruodžio 14 d., 3 val. po pietų, Ville Lasalle, 272 — Pirmoji Avenue. Bus atiduoti pinigai. Prašomi atsilankyti visi, kas tam reikalui buvo kiek nors įmokėjęs pinigų.

GERI BIZNIAI

Simpsono karutuvė St. Catherineje dvigubai padidins savo parduotuvę, kas atsieis apie 4 mil. dolerių.

Seagrams Ltd. spirito voryk la per praėjusius metus turėjo gryno pelno 70 ml. 533 tūkst. 535 dolerių.

LANKĖSI MONTREALY

Iš Regay, Ont., srities miškų atvykęs kelias dienas Montrealy praleido p. Henrikas Kučinskas, aplankęs daug pažįstamų.

Iš Sydney Mines, Nova Scotia, Montrealy pas pp. Juknečius lankėsi Marytė Grinevičiūtė. (p).

SACHMATININKAI VEIKIA

Ign. Žalys turėjo simultaną, kurį išvarė dukart, nes jam ko va buvusi per lengva. Prieš jį kovojo A. Puzaraskas, A. Mylė, V. Valka, A. Lesinskas, R. Lukša ir V. Širvydas. Ateinantis subuvimas AV salėje sekmadienį, 3 val. pp.

NEPASISEKĖ APIPLĖŠTI

Ville Emarde P. Jotkos krautuvė buvo įsibrovę vagys, bet tramvajų konduktorai, tą pastebėję, pranešė policijai, kuri piktadarius pagavo.

SUGRĮŽO DR. E. ANDRUKAITIS

Teko sužinoti, kad dr. E. Andrukaitis su kitais stipendininkais jau sugrįžo į Montrealy ir vėl pradeda darbą savo ofice.

JAU METAS SUSIRŪPINTI ŠVENČIŲ SVEIKINIMAMS

Kalėdos ir Naujieji Metai — kostiumierius. Tam tikslui „NL“ jau priima šventikėjai ir visokio verslo — visus sveikinimus — ir skelbių bižnių vedėjai, žinoma, mus. Galima ir telefonu: HE norės pasveikinti savo klijen- 7920.

LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRIS

1952 m. gruodžio mėn. 14 dieną, 7 val. vakare D'Arcy McGee salėje, 220 Pine Ave. West rengia

Literatūrinį vakarą, SKIRTĄ VINCO KRĖVĖS KŪRYBAI.

Programą išpildo Montrealio Dramos Teatro aktoriai: Juozas Akstinas, Leonas Barauskas, Dalia Dikinytė, Algimantas Dikinis, Birutė Pūkelevičiūtė ir Kazys Veselka.

I dalyje: trumpa Vinco Krėvės kūrybos charakteristika wHenrikas Nagys); dielogas iš „Sarūno“ ir ištraukos iš realistinių Vinco Krėvės apysakų.

II dalyje: koncertiniu būdu vaidinamas V. Krėvės „Raganiaus“ finalas. Programos meniniam paruošimui vadovauja A. Dikinis. Įėjimas laisvai aukojanti. Pelnas skiriamas Stipendijų Fondui.

Gražiausias pasaulinių kompozitorių ir lietuvių dainas išgirsite Toronte 1952 m. gruodžio mėn. 13 d. 8 val. 30 m. vak. Eaton Auditorijoje (College ir Yonge kampas)

Chicago ir Metropolitan op. solistė B. Drangienė-Darlys Komp. prof. St. Gailevičius ir Br. Budriūno vyrų kvartetą iš Detroito duos

KONCERTA

Maloniai kviečiame visus nepraleisti progos ir atsilankyti į šį didelį koncertą.

Koncerto pelnas skiriamas Vokietijoje esantiems ligoniams ir beturčiams sušelpiti.

Bilietai galima įsigyti lietuvių valgyklose, p. Beržinsko krautuvėse. Be to, Eaton Auditorijos kasoje. Bilietų kaina \$ 1., \$ 1,50, \$ 2.

ŠEŠTADIENINĖS LIETUVIŲ MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ.

1953 m. sausio mėn. 3 d. (šeštadienį) 5 val. vakaro šeštadieninė lietuvių mokyklos tėvų komitetas Aušros Vartų parapijos salėje ruošia vaikų kalėdų eglutę, į kurią atsilankys ir lietuviškas Kalėdų Senelis. Kalėdų Senelis galės duoti dovanų tik tiems vaikams, kurie bus iš anksto užregistruoti. Todėl visi tėvai prašomi užregistruoti savo vaikus iki š. m. gruodžio mėn. 21 d. pas šiuos asmenis: 1) Mok. vedėją mok. A. Ališauską, 357, 8 Ave, Ville Lasalle; 2) Mok. B. Lukoševičienę, 6951, Mazarin Str., Ville Emard, Telef. HE 7877. 3) P. agr. J. Šipeliene, 940 Osborne Ave., Verdun. Telef. TR 7673; 4) P. E. Gribaitenę, 1212 Allard Ave, Verdun.

Lankančių mokyklų vaikų tėvai prašomi registruoti savo vaikus asmeniškai pas atitinkamą skyrus mokytoją. Tėvai, kurių vaikai dar nelanko mokyklos, registruoja savo vaikus pas vieną čia išvardintų asmenų.

Atkreipiame dėmesį, kad laiku neužregistruoti vaikai negalės gauti iš Kalėdų Senelio dovanų.

Tėvų Komitetas.

DVI STAIGMENOS

Lapkričio 29 d. p. p. Genei ir Jonui Petruiliams (verduniečiams) jų 15 metų vedybinio gyvenimo sukačiai paminėti jų bičiuliai surengė šaunią vakarienę CKVL salėje. Dalyvanant per 100 asmenų, pp. Petruiliai buvo gražiai pasveikinti ir apdovanoti.

Šeimininkai pp. Janulionienės, E. Mačionienės, Zubienės, Matulevičienės, Rasimavičienės, M. Mačionienės ir kt. skaniai pagamintais lietuviškais valgiais besivašindami, svečiai linksminosi iki 2 val. nakties.

Ponai Petruiliai yra susipratę lietuviai, daug padėję naujesiems ateiviams, todėl ir jų pagerbime dalyvavo daug netik senųjų, bet ir naujųjų ateivių. (z)

Gruodžio 6 dieną pp. Cilerių ir pp. Pelikauskų iniciatyva buvo suruošta šauni staigmena ponams Zieniams — paminėti jų 20-ties metų vedybines sukaitytus. Dalyvavo per 100 asmenų. Jubiliatams pareikšta daug sveikinimų, gražių linkėjimų ir įteikta gražių dovanų. (p).

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALAI

Izdininkas Pr. Šimekaitis praneša, kad Montrealy įsisteigė 3 rėmėjų būreliai — LVS Liaudininkų Klubas, Ateitininkų Klubas ir LAso.

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ateinantį sekmadienį pamaldos būsia laikomos prancūzų kalba, nes paskirta prancūzų Šv. Roberto parapija. Galutinai klausimas paaiškės susirinkus kardinolui iš Romos.

valdybon išrinkti: Vicep. V. Naujokas — 307 b., Sekret. J. Džiaugys — 255 Direktoriai K. Ambrasas 374, A. Greibus — 408, J. Balsys — 323, J. Skinkis — 445, S. Virbalas — 410, Revizijos Komisijon: P. Paukštaitis — 282 I. Skikas — 335 P. Botyrius — 338 Balsavo 172 asmenys, kurių klubas turi apie 350.

BAŽNYTINIAI REIKALAI

Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ateinantį sekmadienį pamaldos būsia laikomos prancūzų kalba, nes paskirta prancūzų Šv. Roberto parapija. Galutinai klausimas paaiškės susirinkus kardinolui iš Romos.

TORONTO

RŪBŲ IR PINIGINĖ RINKLIAVA.

Šio mėn. 13 d. nuo 3 iki 7 val. vak. Toronte Lietuvių Namuose (Dundas ir Ossington g-vių kampas) II aukšte dar bus priiminėjami rūbai ir piniginės aukos Vokietijoj likusiems mūsų tautiečiams sušelpiti. Manom, kiekvienam iš spaudė gailėsčio asarą, klausiant šio mėn. 6 d. per radijo prof. kan. Končiaus išpūdžius apie šiu dienų Vokietijoj likusių mūsų tautiečių gyvenimą, nepalyginamą su gyvenimu prieš 3—5 metus.

Tad nors menkomis savo aukomis sušvelninkim jų desperatišką gyvenimą. Teneatlika nei vienas.

M. Liet. Bič. Dr.-jos Toronto Sk. Valdyba.

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS PLANUS

miesto savivaldybės statybos skyrius jau patvirtino, todėl bažnyčios statymui kliūčių nėra.

SLA 236 KUOPOS NARIŲ ŽINIAI

Visiems kuopos nariams pranešama, kad 14 d. gruodžio m. 2 val. pp. Lietuvių namuose įvyks susirinkimas, kuriame bus renkama nauja 1953 m. valdyba ir įvairios komisijos, tad narių dalyvavimas būtinas. Su šiuo susirinkimu, nariai, kurių mokesčiai yra užsilikę, prašomi susimokėti, kad išvengs ne malonumų ligos ar nelaimės atveju.

Kiekvienam nariui žinotina, kad neušimokėjęs nario mokesčių už tris mėn. narys negali būti registruojamas pašalpos gavimui.

Ilgesnį laiką sirusi narė p. S. Pundžiuvienė, po vidurių operacijos, jau pamažu sveiksta ir stiprėja. Linkėtina, kad greičiau sustiprėtų ir grįžtų prie lietuviškųjų darbų, kuriuose ji savo laiką buvo labai darbiš. (kor.).

SERGA LIETUVIAI

Stipriai nusilpimu susirgusi, veikli ir pareiginga visuomenės veikėja p. E. Jurkevičienė — Garbuzaitė, tebera gydytojo priežiūroje.

Linkėtina p. Jurkevičienės kantriai ir patvariai laikytis gydytojo patarimų, o sustiprėjus grįžti vėl prie gausių visuo meninio darbo pareigų.

apie kovo mėn. Aušros Vartų parapijos klebonijoje gaunamos Kūčių plotkelės. Šią savaitę Ville Emard vyksta kalėdijimas kasdien nuo 5 iki 10 val. vakaro.

Katalikybės centras, paskyrus arkivyskupą J. E. P. Leger kardinolui, iš Quobeco perkeltas į Montrealy, kaip didžiausį ir judriausį Kanados miestą.

LANKOSI AMERIKOJE Praėjusį savaitgalį į JAV yra išvykę pp. Širvydai ir p. Kvietytė. P. V. Širvydas jau sugrįžo, bet ponias dar kuriam laikui ten pasilikio, o p. Kvietytė nori apsipažinti New York su moderniuoju šokiu.

Mūrinis, 24 dideli kambariai sudaro 5 apartamentus, su virtuvėmis ir voniomis. Visur parkėtas. Radijatoriai apšildymas. Stoner. Didžiulis sklypas, ant jo galima dar įvairius pastatus pastatyti. Geroj „Sunnyside“ rezidencinėje vietoj. Nors vidus reikalingas mažo pagražinimo, tačiau 3 apartamentai išnuomoti dar 1 metams ir duoda 350 dol. pajamų į mėnesį. Labai apsimokantis ir geras pirkimas. Senutė savininkė išvyksta Kalifornijon. Prašoma kaina \$ 24.000. Grynais apie \$ 8.000.

Turime pardavimui įvairiausia kaina namų, valgyklų, krautuvų. Tamstoms miela padės nusipirkti

DR. J. KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648

R. TESLIA REAL ESTATE,

575 Queen St. W. Toronto.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W. — Toronto

priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis, 24 dideli kambariai sudaro 5 apartamentus, su virtuvėmis ir voniomis. Visur parkėtas. Radijatoriai apšildymas. Stoner. Didžiulis sklypas, ant jo galima dar įvairius pastatus pastatyti. Geroj „Sunnyside“ rezidencinėje vietoj. Nors vidus reikalingas mažo pagražinimo, tačiau 3 apartamentai išnuomoti dar 1 metams ir duoda 350 dol. pajamų į mėnesį. Labai apsimokantis ir geras pirkimas. Senutė savininkė išvyksta Kalifornijon. Prašoma kaina \$ 24.000. Grynais apie \$ 8.000.

Turime pardavimui įvairiausia kaina namų, valgyklų, krautuvų. Tamstoms miela padės nusipirkti